

Ciuj, Str. Baron L. Pop 10
TELEFON: 1-77
Éjeli telefon (nyomda) 2-02
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre 1150 Lei
Félévre 600 „
Negyedévre 320 „
Egy hónapra 110 „

Ramasseiter Róbert
2. II. 8. Budapest

Cenzurat: Suciú

UJ KELET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Zsidó politika Romániában

Irta: dr. Kohn Hillel
Második közlemény

A külső politikai front kiépítésének legtermészetesebb módja az, hogy a meglévő összes komoly zsidó népszervezeteket egy „Országos Zsidó Néppárt”-ba kell tömöríteni. Ez törénhetik vagy úgy, hogy a szervezetek önállósága teljesen megszűnik az új párt javára, amely centrálisan volna megszervezve, vagy pedig föderatív alapon, midőn is az egyes szervezetek keretei megmaradnának, de a közös feladatok céljából egy magasabb egységbe foglaltatnának.

Ily irányú szervezkedésre való készség már másrésztől is elhangzott és pedig a bukovinaiak részéről. Mayer Ebner az Ostjüdische Zeitung 1927 dec. 29-iki számában sürgette a Reichsorganisation megteremtését.

Ami már most a Regátot illeti, ott politikai tekintetben az U. E. R. az egyedül szembejövő szervezet, mely ugyan nem valódi értelemben vett népmozgalom, de szervezet, mely befolyással és összeköttetésekkel rendelkezik, melyek ma a mostani adottságok mellett realitások. Nem kértük tőlük benn, hogy az U. E. R. az országos zsidó néppárt ügyét szintén készségeggel magáéva teszi. Az U. E. R. zsidósága és az erdélyi, bukovinai és besszarábiai zsidóság politikai felfogása között azonban van egy nagy különbség. Ennek lényege az, hogy a csatolt területek zsidósága és szervezetei a zsidó kollektív jogoknak a békeszerződésben és alkotmányokban lefektetett módon való megvalósítása felé törekszik, vagyis bizonyos népi autonómiát kíván a zsidó kultúra és néperdek céljára. — ezzel szemben az U. E. R. egy lényegében véve jogvédelmi mozgalom, mely pusztán az egyéni jogoknak az egyenjogúsításnak tényleges realizálására törekszik, vagyis a romániai zsidó polgárok érdekeinek megvédésére irányul, de nem népmozgalom és nem népi jogok megtestesítése a célja.

Ehhez az eltéréshez még hozzáveteljük, hogy a regáti zsidóság helyzete nyelvtől, földrajzi helyzeténél és részben tradíciójától fogva is eltér a csatolt területek zsidóságától, mely eltérés minden vérbéli és érzelmi közösség dacára, mely a regáti és a többi zsidóság között fennáll, a politikai felfogásban, mégis csak visszafutkröszdik. Ezt az eltérést talán úgy fogalmazhatjuk meg, hogy a csatolt területek zsidóságának Románia, mint nemzetiségi vagyis mint több nemzet által lakott állam kézzelfogható és természetesen valami, míg a regáti zsidóság a felsorolt helyzeti okoknál fogva, ezt kevésbé képes aperepiciálni és inkább van megértéssel a homogén nemzeti állam fikciója iránt. Ez az eltérés épp azoknak kollektív jogoknak mikénti és mily mértékben való követelését és igénybevételét befolyásolja, melyek az alkotmányokban és békeszerződésben vannak lefektetve s amelyek a csatolt területek zsidóságára nézve feltétlen és közvetlen szükségletet képeznek. Örömmel kell

Gömbös Gyula a numerusz klauzusról mondott beszédében a zsidókkal való békés együttélés mellett tört lándzsát

A numerusz klauzusz módosítási vitájának első igazi szenzációja

(Budapest, február 23. Az Uj Kelet tud.) A numerusz klauzusz módosításáról szóló javaslat tárgyalása során számos érdekes felszólalás hangzott el eddig is, de jelentősebbek egyik sem érte el azt a fokot, melyet Gömbös Gyula mai beszéde ért, amely szinte érzelmes s a régi intranzigens fajvédő vezérre egyáltalában nem emlékeztető szavakkal tört pálcái a faji és felekezeti béke mellett. Gömbös beszéde mindenestre, bár még most sem nélkülözi a fajvédő-szólamok egyes frázisait, a magyarországi közszellem lényeges javulására vet világot.

Gömbös Gyula beszédében mindenekelőtt megállapítja, hogy a numerusz klauzusz törvénye, melyet magyar fajvédelmi törvénynek lehetne nevezni, nagy harcot vált ki a zsidó képviselők száz százalékában, míg a keresztények közül kevesen vesznek részt a vitában s így e téren fordított numerusz klauzusz

lehet konstatálni. Majd a következő nagyjelentőségű szavakat mondja Gömbös:

— Elismerem Sándor Pálnak azt az ajánlását, hogy vannak hős zsidók. Amikor 1920-ban a numerusz klauzusz megszavaztuk, ezt azzal a szándékkal tettük, hogy a forradalom tapasztalatai alapján törvényt hozunk, mely a magyar faj védelmét biztosítja egy idegen fajjal szemben, mely egy keresztény államban a kereszténység supremáciáját veszélyeztetné.

A numerusz klauzuszról azonban sohasem csináltunk felekezeti kérdést, mert úgy én, mint politikai elvárataim mindig azt tartottuk, hogy mindenki ott tiszteli istenét, ahol open akarja.

De csak az akartuk elérni, hogy a magyar faj kezében legyenek a vezető pozíciók, mert ezt kívánja az ország gaz-

dasági érdeke.

— Most is úgy érzem, hogy szükséges a magyar kérdést problémává avatni. Ha Bleyer Jakab elismeri, hogy a magyarországi németiség nemzelség,

akkor el kell ismernünk a zsidóknak is azt, hogy ők is nemzetiség. Ha ezt elismerik, akkor én is azt kívánom, hogy éljünk egymás mellett a legteljesebb békében és harmóniában.

Be kell vallanom őszintén, hogy nem vagyok demokrata, mert Magyarországon nincs demokrácia. Ha a demokrácia az lenne, hogy ez a magyar nép mindennapi kenyerét feltétlenül biztosítja, úgy én is demokrata volnék. De mivel ez nincs így, ezért azt kívánom, hogy Magyarországon az értelmi arisztokrácia uralkodjék. Ha a magyar jövőndöt diktatúra után lehet csak biztosítani, akkor hiva vagyok a diktatúrának is.

azonban leszögezünk, hogy e téren a regáti és csatolt zsidóság felfogása között nagyon lényeges közegelés történt, annak az elvnek a deklarációjával, hogy az UER is a zsidóságot etnikai egységnek, etnikai kisebbségnek tekintti, vagyis reagál a vonatkozó alkotmány és békeszerződésbeli jogokra.

Mind Ezeket összefoglalva, amily kétségtelen, hogy a regáti zsidóság az országos szervezkedésben óhajt részt venni és részvétele elengedhetetlen, ép oly nyilvánvaló, hogy egyelőre lényeges helyzeti és szervezeti különbségek vannak és így arra a kérdésre, vajon egy centrális vagy föderálisztikus megoldás a helyesebb, azt kell választanunk, hogy az egység princípiumának egyébként intranzigensbb keresztényi tele mellett a föderalisztikus megoldás gyorsabb és zavartalanabb megoldás az adott helyzetben.

Az e föderációnak megfelelően konstituílandó „Országos Zsidó Néppárt” létrehozása érdekében az erdélyi zsidóság részéről a Szövetségnek kell megtennie az elhatározó lépést.

Alapvető elvként kell szögezni, hogy az erdélyi zsidóság szervezete a többi országgrszek és a Regát zsidóságával csak az esetben lephet föderációba, ha azok az eddigi esetleges leköltöltségüket egy nemzsidó politikai párttal szemben megszüntették. Ami már most a létrehozandó Országos Zsidó Néppárt programját és feladatát illeti, az erdélyi zsidóság szempontjából a következő irányelvek állítandók fel: Az egyesülés alapját egy ugynevezett minimális zsidó program képezi, melynek alapján minden Romániában lakó zsidó, ha egyáltalában zsidónak vallja magát az Országos szervezethez kell, hogy tartozzék. E minimális program:

- a) Az antiszemizmus elleni küzdelem.
- b) A zsidó jogvédelem.
- c) A parlamentben való egységes és minél hatékonyabb képviselet.
- d) A zsidóság általános erkölcsi, kulturális és gazdasági színvonalának emelése.

Ezen minimális program mellett, azonban mindazok a speciális követelmények, melyeket az Országos Zsidó Néppárttal tartozó egyes zsidó csoportok, vagy regionális szervezetek külön felállítanak, amennyiben azok az alkotmányban és nemzetközi szerződésben biztosítva vannak és azok gyakorlati megvalósítása a romániai zsidóság területében tömegesen közszükséglete gyánál jelentkezik, mint ezen csoportok jogos igényei az ő javukra szintén programul foglalandók. Idetartoznak a népkisebbségi, oktatási, autonómiai követelmények, szóval a kollektív jogok.

A csatolt területek zsidósága egész bizonyosan zsidó népi alapon áll és ennek postulatumait az autonómia és az oktatásiügy terén bizonyára fel is állítja. A regáti zsidóságnak ebbeli magatartása még nem látszik bizonyosnak, de a már említett elvi állásfoglalás az etnikai jellegét illetően azt engedí remélni, hogy a regáti zsidóság is le fogja vonni ennek az elvnek konzekvenciáit az intézményes megvalósítások terén.

Szükséges már most ezt a helyzetet

Select és Urania
mozgók vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel
matiné
előadásban bemutatja CHANG-ot

szemügyre venni, mely a tervezett Országos szervezet létrejötte esetén Erdélyben adódní fog. Felmerül a kérdés: Mi legyen a Zsidó Nemzeti Szövetséggel? Kézenfekvő megoldásnak az látszik, hogy miután az Országos pártnak határ körébe lesz utalva a zsidóság helypolitikai képviselete, az E. Zs. N. Sz. szünjön meg helypolitikai faktor lenni s foglalkozzék tisztán a cionizmus feladataival alakuljon át cionista szervezetté, mint-hogy az Országos párt viszont kikapcsol tevékenységéből minden cionista munkát. Legyen szabad néhány vonással a problémát a következőkben mevilágítani.

Az E. Zs. N. Sz.-nek továbbra is fen kell maradnia helypolitikai szervezetnek. Az eredeti rendeltetése is ez volt, főleg ez, habár hogy a cionista tábor hívta életre. Az eredeti koncepció az volt, hogy az E. Zs. N. Sz. az erdélyi zsidóság egyetemes szervezete, mely addig, amíg a zsidóság, mint népkisebbség autonómiai jogai törvényhozásilag rendezve lesznek, — e cél érdekében küzdeni fog, megvalósulása esetén pedig, mint az erdélyi zsidóság inkarnációja, perszónifikálása fog fenállni. Ha a legutóbbi évek kormányzati rendszerei az alkotmány és nemzetközi szerződések szellemében jártak volna el, akkor mindez nem maradt volna utópia, hanem az E. Zs. N. Sz. mint a zsidó népegyetem lett volna ma elismerve közjogi és kulturális és egyéb vonatkozásokban. Ezek a kormányrendszerek azonban egy ily fejlődést nem tettek lehetővé, ellenkezőleg az E. Zs. N. Sz. a viszonyok hatása alatt elvesztette eredeti politikai jelentőségét.

Ha mármost egy országos párt alakul avégett, hogy a zsidó nép összességére támaszkodva fokozottabb erővel küzdheszen a zsidó jogokért, nem szabad szem

1928 február 23
0000000
ött a nagy
yvvásár a
n-ban
iteazul Nr. 39
rt arak mellett
EMONES tárgyak:
emes története
Leit 3000
ichte des Jüd.
schichte der 2850
ban 550
b. 1. 3 díszkötés 1100
összes Litén-
700
hte. Diszköt. 300
Jüdischen Lite-
550
ni 1200
hen 188
teres aus dem
130
chichte Tevjes
96
en 128
Golem 96
96
96
96
ster (Drama) 128
attensspiel für 64
35
96
96
96
96
chen Weisheit 180
u. Midras I-II 180
(Drama) geb. 32
hologie, I-II. 128
s Ghetto 128
hen, je 15
eit 64
Wörte buch 450
ים וילם 6500
הורם 2200
רמבם 1200
ה הלל 1100
משנת פנים 480
250
450
szízfizetésre is.
n lemezek
nekesek felvétele
ban 150 350 lei
es derü
dó házban, ahol
wänke
reményt olvas-
endvívul csinos
totta a nálnuk
Ulschwanger.
lei.
yvosztályában
ANNAL
LUK
ek vagy kelo-
ele ese adása
skedóns: Cluj
ce, mozaik stb.

elől téveszteni, hogy ez a párt csak eszköz, politikai instrumentum és sohaig az is marad. Harci eszköz kifeje, az államhatalom és a politikai küzdőtér felé, de nem maga a zsidóság megvalósulása, nem öncél. Ha azt akarjuk, hogy a zsidóság élete ne csupán pártélet legyen, ha azt akarjuk, hogy a fenálló hitközségeken kívül, melyek a népet egykori magabazárása helyett csak a koitusz és hitélet ügyét szolgálják, a hitközségeken kívül befelé is legyen élettel és tartalommal telített szervezete akkor a hitközségek és a politikai párt mellett fen kell tartani az E. Zs. N. Sz.-ben eredetileg megkonstruált gondolatot: a népet belső megszervezését és fenntartását.

Az, hogy az E. Zs. N. Sz. mint a föderációs alapon elképzelt Országos párt erdélyi tagozata több lesz egy pártnál, nemcsak, hogy nem fog nehézségeket okozni az országos relációban, hanem ellenkezőleg az országos párt erejét erősen növelni fogja. Mert egy párt is csak akkor igazi erőképviselet csak akkor realitás, ha tömegeknek szervezkedésére támaszkodik. Óvakodni kell a szervezetek azon rendszerétől, mely felülről lefele „épül”, ha egy üres célkitűzéshez egy zörgő tartalom nélküli apparátust ragasztunk és azt szervezetnek, vagy mozgalomnak deklaráljuk. Egy ily szervezet csak a pillanatoknak él és egyes személyek szerkesztésével áll vagy bukik. Az E. Zs. N. Sz. legyen az országos párt egyik legerőteljesebb tagozata és emellett egy népet foglalat is.

A történelmi ethika, az életösztön és az igazi demokrácia követelménye az, hogy mi zsidók, akiket a történelem zsidóként adott át a kornak, mint zsidók dolgozzunk az ország és saját javunk érdekében. Ennek logikus következménye a népi szervezkedés szükségessége. A békeszerződésben lefektetett kollektív jogainak igénybevétele és megvalósítására való kiküzdése, legelémibb emberi kötelessége generációnknak. És éppen ezért mert ezen zsidó kollektív jogunknak legelső és legbátrabb hirdetője az E. Zs. N. Sz. volt, köteles minden erdélyi zsidó ezt a szervezetet ismét felemelni, eredeti rendeltetésének tisztaságával megerősíteni, hogy az országos zsidó szervezkedésben az erdélyi szervezet fontos és döntő determináns legyen.

Hisznünk abban, hogy az erdélyi zsidóságra, ugy a zsidóság ősi tradícióját fogva, mint Erdély történelmi tradícióját és a speciális erdélyi sorsát fogva Románia történelmében még szép és nagy hivatás vár.

— Szamoa sziget lakossága is lázad az angol uralom ellen. Londonból jelentik: Az újlánci törzsfőnökök viszszaütözték az angol hatóságok ajánlatát egy békefeltétel tárgyalás megkezdésére. A Szamoa-szigetek helytartója az angol kormánytól újabb segítséget kért a benszüllött lakosságának elnyomására, mely egyre nagyobb mértékűt ölt az angol kormányzat által kiváltott elégedetlenség miatt.

Egyedüli közlekedés

Amerika, Canada, Argentina, Brazília, Uruguay stb. felé

„Saturnia” és „Vulkania”

legnagyobb, leggyorsabb express motoros hajók Észak-Amerika szolgálatában és „Martha Washington” Dél-Amerika szolgálatában.

Eszakamerikába csak 7 nap. Délamerikába csak 9 nap ut az Océanon át. Az uti költség Bukarestből Newyorkig 100 dollár vizum is beleértve. Utköltés Bukarestből Délamerikába 21 $\frac{1}{2}$ angol font, vizum is beleértve.

Határtól kikötőig az ut csak 48 óra. Közben csak 2 határ. Mindennemű felvilágosítást és prospektust díjmentesen adunk.

Cosulich Line

Bucuresti, Calea Grivitei No 181, vagy főközpont: Cosulich Line, Timişoara, Uri-ut (Str. J. C. Brătianu) 18.

SELECT MOZGO

Ma van a premiérje

ORLOW

világhírű filmnek, Bruno Granistaedten és Marischka hasonnevű operettje után, 7 felvonásban. Főszerepekben

Petrovici Svetislav és Vivian Gibson

A filmet nagyított zenekar, kórus és balalajka kíséri

A máramarosszigeti Casa Noastra öngyilkos igazgatója kedélyes tréfálkozással választotta ki a kötelet, amelyre felakasztotta magát

Családi bánatában lett öngyilkos Grosz Jakab

(Sighet-Máramarossziget, február 23. Az Uj Kelet tud.) Tegnap távirati tudósításunk alapján beszámoltunk már arról a megröszélt öngyilkosról, amelynek Grosz Jakab, a „Casa Noastra” főköztisztviselő igazgatója lett az áldozata. Ez a teljesen váratlan tragédia a máramarosszigeti közéletben annyira megröszélt, hogy ma is, az öngyilkosságot követő napon az emberek egyébről nem beszélnek, mint az egyébként közszereplőnek örvendő igazgató végezetéről.

Már előbbi jelentésünkben számoltunk be arról, hogy a hivatalosan megjelölt vizsgálat szerint szerdán hajnalban végzett magával Grosz. Szerdán reggel ugyanis külön hálósobájába be akart nyitni a szobaleány, hogy a reggelit felszolgálja, amikor a folyosó felől ajtót, amely egyébként ilyen időben mindig már nyitva van, zárva találta. A szobaleány az első pillanatban semmi gyanusát nem vett észre, vissza is fordult a feltálat reggelivel azzal, hogy egy órával később újból be fog nyitni.

A szolgálóleányt később azonban megmagyarázhatatlan nyugtalanság fogta el és bejelentette Groszénak az esetet. Grosz, aki már két éve, hogy meglehetősen rossz viszonyban él férjével olyannyira, hogy ezidő alatt épen csak akkor beszélt vele, amikor gyakori nézeteltérésük alatt ügyvédek előtt álltak, az esetnek semmi rendkívüli jelentőséget sem tulajdonított. Az igazgató tizenhárom éves fiacskája viszont a családleány bejelentésére gyanút fogott és az ebédön keresztül próbált benyitni apja hálósobájába. Az ajtó székkel volt eltorlaszolva csupán és így a kislának könnyű dolga volt benyitni az apja szobájába, ahol rémes látvány fogadta. Apját a ház udvarfelőli ablakpárkányán felakasztva látta élettelenül függni hálóingben és éjjeli nadrágban.

A gyermek a rémes látvány láttára apja függő holtteste mellett összeesett, majd hirtelen újból talpraesélt és jajgatva a konyhába futott, ahonnan késsel visszatért és ledagta a kötelet abban a reményben, hogy apját még megmentheti az életnek.

Grosz Jakab, miután kislánya elmentette a kötelet, a földre zuhant, de már élet nem volt benne. A megdöbbentő hírről még reggel kilenc óra előtt értesítettek a rendőrséget, ahonnan a helyszínre dr. Bálint László főorvos és Szász József

Komiszár szállt ki. A rendőrség három levelet talált a hálósoba ajtaján, amelyeket az igazgató családjának, a szalmári központi direktciónak és Nádass Sándor aligazgatónak hagyott vissza.

Családjának írott levelében rövidesen bucsút vesz a család mindegyik tagjától. Ebben megemlékezik feleségével folytatott rossz viszonyról is.

A központi direktciónak és Nádass aligazgatójának visszahagyott levelében nagy vonásokban tesz említést az intézet jelenlegi helyzetéről és beszámol minden fontosabb üzleti ügyletről.

A tragédia híre futóútként terjedt el a városban. A Casa Noastra bankban Nádass igazgatóhelyettes a következő felvilágosítással szolgált lapunk részére:

— Tegnap este — mondotta — még egykötőt olvastam a Korona-kávéházban. A kávéházban ugyanis bevártuk egyik központi kiküldöttünket, aki este 11 óra körül fényes megerkezett. Félegyig kedélyesen beszélgettünk hármasban. Később a központi kiküldött felment szállodai lakásába és én az igazgatóval együtt hazafelé tartottam. Az uton egyáltalán nem tettem olyan megfigyeléseket, amelyek a borzalmas tragédiára engedtek volna következtetni. Kedélyesen váltunk egy egymástól, hogy másnap a bankban újból találkozzunk...

— A többit aztán már tudják az urak — fejezi be beszédét az aligazgató.

Érdekesnek tartjuk, hogy a szomorúvégi öngyilkossággal kapcsolatban még nyilvánosságra hozzuk, hogy kedden este hétóra körül Grosz Jakab betért a főtéri Villand-féle kereskedésbe, ahol szarítókötelt kért. A kereskedő azon megjegyzésére, hogy a megvásárolt kötélt ruhaszárítás céljából kicsiny lesz, az igazgatót nevére felelt:

— Talán nekem elég lesz. Majd hosszasan vizsgálta a szobanforgó kötelet és a kereskedő felé fordulva újból csak tréfásan kérdezte:

— Ugyebár, Ön szerint is, felakaszthatja magát ezen az ember...

Csak természetes, hogy a kereskedő is kedélyesen fogta fel az igazgató viccelődését. De nem kis meglepetésére szolgált, amikor másnap a lesújtó hírről tudomást szerzett.

Újabb értesülésünk szerint a szalmári direktció a szerdai nap folyamán megejtette a bankban a rovasolást és mindent rendben talált.

Szépen megöregedni

Ferencz József unitárius püspök kilencvenhárom éves élt, izgalmas küzdelmek harcosa volt, szervezett, tanított, szónokolt, politikai kampányokat folytatott le, irt és utazott, mégis közvetlenül, ugyszólván órákkal a halála előtt még friss éberséggel érdeklődött minden hazai és külföldi esemény iránt, aminek köze van a társadalmak fejlődéséhez. A magas kornak ezt a szokatlan vitalitását nagy tisztelettel és csodálkozással említi a sajtó, a hívek pedig szinte babonás áhitattal beszélnek róla.

Ez a tény mindenestre alkalmas egy kis elgondolkozásra, különösen a mi korunkban, amikor az életiani problémák főleg egyetlen pont körül sűrűsödnek: hogyan lehetne megifjítani az életet, amelyet a meg nem állítható napok egyre esendőbbre aszálnak. Operatív beavatkozás, vagy természetes életmód — ez most a kérdés. Voronovék és a bécsi Steinach iskolája az emberi szervek megbolygatását és kicserélését ajánlják, mások — és ezeknek a labora kisebb, mert türelmesebb — az eddigi életmóddal való szakítást és a testnek a természethez való forradalmasítását ajánlják. Minthogy az ajánlattevők csak most prezentálták magukat, be kell várni az időt, amely dönteni hivatott a megifjítás és megifjodás fölött.

De addig is mindenképpen jó lesz körülnézni azok között, akik nem fejezték be életüket kelvényes korokban, amit ma az élet természetes határának mondanak, hanem akik jó egészségben tovább vándoroltak néhány évtizedig. Akik töretlen szellemi aktivitást mutattak, sőt akik fizikai erejüket és fajnyelvi tartási képességüket is derekasan megtartották. Följegyzéseket lehet olvasni arról, hogy korunkbeli emberek elérték a százötvenedik életévüket és a körülményekhez képest bizony elég jól érezték magukat. Itt van mindjárt Parre angol paraszt esete. Százharminc éves koráig kicsiny gazdaságában mindig nehéz munkát végzett, százhusz éves korában öregségre jutott, másodszer és harmadszor házasságra határozta el magát, amikor is házastársi kötelességének keltségbevonhatatlanul eleget is tett. Amikor meghalt, százötvenkét éves és kilenc hónapos volt.

Jenkins százhatvan kilenc éves élt és száznegyven éves korában két fiával együtt valami kihágási ügyben meg kellett jelennie a bíróságon. Az egyik fia százhat éves volt, a másik pontosan száz éves.

— Üljenek le — udvariaskodott velük a bíró.

— Köszönöm — szólott Jenkins — én mindig tisztelettel viseltetem a bíróság iránt és nem vagyok még olyan öreg, hogy elfáradjak.

Es százéves fiára, aki igénybe vette a bíró udvariasságát és leereszkedett egy székre, e szavakkal mordult rá:

— Kölyök, nem látod, hogy én és bátyád állunk. Tüstént fölkelni!

A ma élő öregek legöregebbje Nikolaj Schapkovsky, a Fekete-tenger bányavidékén él, száznegyvenhat éves és negyvenhárom éves korában kötötte, amikor is egy husz éves hajadont vezetett ottát elé. Nikolaj ma is naponta öt-hat kosár rőzsét visz haza a bányán.

Azok a tudósok, akik nem a megifjításban, hanem a megifjodásban látják az embernek a földön való hosszabb maradását, kiszámították összehasonlító módszerrel, hogy az ember igazság és elmélet alapján száznyolcvanhét évig élhet. Ez a természetes korhatár, ha az ember olyan környezetben él, ahol a legkisebb ártalmas befolyás elől biztosított van és nyugalmát semmi nem zavartja. Multbeli és mai társadalmi összetételünk

CHANG-OL

Select és Urania

mozgók vasárnap délelőtt fél 11 órai kezdettel
matiné előadásban bemutatják

Werther

Massenet operájának bemutatója a kolozsvári Román Operában

A francia géniusz mindig előszeretettel fordult Goethe érzés- és gondolatvilága felé, melyben leginkább sejtette meg rokonságát a maga tiszta, éles és mégis ellágyuló természetével. Különösen a francia muzsikusokra áll ez, így elsősorban Gounodra és Massenetre, akik mindketten goethei művei dolgoztak illetőleg ékesítettek fel a francia muzsika érzelmek, emellett mindig szellemes, archaikus, stílizált szépségeivel. Gounod a „Faust”-ot zenésítette meg, Massenet a modern francia operatudomány legkiválóbb egyéniségeinek egyike, Werther keserveihez írt meglepően finom érzelmű operát.

A kolozsvári közönség már ismeri Massenet nemesveretű művészetét a „Jongleur du Notre Dame” című operából, melynek jellemző és színező ereje inkább belső, mint külső hatásokra felépített zenéje épüget megragadta képzeletét, mint érzésvilágát.

A „Werther”, mely tegnap este került bemutatásra a kolozsvári Román Operában, Massenet zenei zsenijének legszelesebb óráiban készült. Amellett, hogy a Goethe-korabeli érzelmi romantika minden jellemzős motívumát megszólaltatja, egyben a francia melodiabőség precizitása és formakészlete előnyével van felruházva. Szentimentalizmusa sehol sem vesz laposságba és unalomba, amit az epizódalok jellemfestésével ér el a szerző s azzal, hogy melodiavezetésében mindig új friss s szív legbensőbb rezzenéseit megszólaltató motívumokkal dolgozik Massenet, annak ellenére, hogy első-sorban lírikus a zenei ábrázolás terén is mindig akad mondanivalója. Muzsikájának hatását nagyban fokozza hangulati egységre való szerkesztés törekvése, ami kissé Puccinihez teszi hasonlóvá, de Puccininnál sokkal halkabb, finomabb egyszerűbb — annyira tele van érzésekkel, hogy felesleges számára minden deklaráció alkalmazása.

Franciánál szinte meglepő intuícióval mélyült el a wertheri szövegbe, a tulézőkenység, rajongás-meddő álmódoszás eme biblijájába, mely míg értelmünk számára ma már idegen, e muzsikán keresztül újra élményé nemesül.

A Román Opera viszonylag elég jó előadásban hozta ki a „Werther”. A zenekar munkája és rendezésfrissesége elsőrangú teljesítmény. A szöveg-énekesek nem mind adták képességük legjavát. *Aca de Barbu* éneke most is tiszta, csengő, erőteljes volt, de valahogyan mégsem nyugtatta a goethei elképzelés Charlottejének illúzióját. *Andreescu Margarin* az első felvonás duettjében és a harmadik felvonás tavaszról szóló dalában mély érzésekről tett bizonyosságot hangja is átmelegedett, színes és olykor szárnyaló volt. *Dobronszkaja* csengő szopránja tisztán érvényesült. Jó volt, mint mindig, *Cavrilscu*. A többi szereplők főleg *Crisianu* és *Balogh* szintén fokozták a közönség illúzióját.

(s. l.)

MULTUREMBERNEK mindennapi szükséglet a jó könyv!

Az Uj Kelet könyvostálya az alábbi jó könyveket ajánlja:

- Kassák Lajos: Egy ember élete I-II-III. köt. 459
- La Fontaine: Mesék (dizskiadás) 748
- Tolstoj: Kozák 238
- Pünkösdi Andor: Barcay Bella a szeretőm 103
- Dr. Hollós: Bucsur a sárga háztól 135
- Dumas: A kaméllás hőly 170
- Hermann Bang: Reményvesztett nemzedék . 170
- Makkai Sándor: Ördögsekér 340

Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Ismét földrengés volt Palesztinában

A földrengések ugyanolyan hevességűek voltak, mint júniusban

(Jeruzsálem, február 23. Az Uj Kelet tud.) Tegnap reggel három szeizmikus rázkódás után este félnyolc órakor Palesztina fővárosában erős földrengés volt érezhető. A földrengés ugyanolyan hevességűek voltak, mint az elmúlt év júniusában.

A rövid távú jelentés nem számolt be sem emberben, sem javakban okozott károkról. A júniusi földrengés még mindnyájunknak élénk emlékezetében van. A földrengés akkor Palesztinában

és Transzjordániában igen nagy károkat okozott, különösképen azonban csak arablakta vidéken pusztultak el emberek a házak összemolása következtében. Zsidó életben egyáltalán nem esett kár és ha nagy zsidó vagyonok is pusztultak el, a förmelkek egyellen zsidót sem temettek maguk alá. Jeruzsálemben a középületek közül sokat szenvedett az új egyetlen egyik szárnya, de itt is károsítást érő műszerekkel lehetett megmenteni. A mai rövid jelentésben arra kell kö-

vetkezni, hogy a földrengés félszázé nem változott és így valószínűleg meglehetősen ugyanazok a helységek szenvedtek kárt, mint a júniusi földrengés alkalmával. Remélni akarjuk, hogy csúszal a katasztrófa méretei nem ismétlődtek meg és hogy emberélet az elemi csapás alkalmával nem pusztult el. A földrengés részleteiről a közeli napokban, vagy talán már a holnapi napon részletes jelentések fognak rendelkezésünkre állani.

Két sürgős zsidó interpellációt jelentettek be a kamarában és a szenátusban

(Bucuresü-Bukarest, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésén Saveanu elnököl. A kormány tagjai közül Duca, Angelescu, Mrazek, Lupu és Braşianu Constantin vannak jelen.

Episcopescu kormánypartit kéri, hogy a Putnamegyében a németek által felött parasztok özvegyeinek és árváinak nyugdíjat fizessenek.

P. Joanitescu vizsgálatot kér a bukovinai egyházi alap ügyében, kéri továbbá a csernovitzi bíróságok ügymenetének gyorsítását megfelelő intézkedésekkel, valamint pótlásokkal. Végül kéri a hadifogságba esett fisztek előléptetését.

Xeni kormánypartit kéri a külügyminisztert, igaz-e az a hír, hogy Magyarország megsemmisítette a szentgotthárdi csempészs hadianyagát. Felvilágosítást kér ezen arcaftan eljárásról.

Duca mint helyettes külügyminiszter kifejti, hogy a beérkezett jelentések szerint a hadianyag megsemmisítése tényleg megtörtént. Attól a pillanattól kezdve azonban, hogy a kérdést a kisanant többi államaival együtt a Népszövetség elé terjesztették, helyes ha bizalommal várjuk meg a Népliga által hozandó intézkedéseket.

D. R. Joanitescu kéri a hadserog számára történt kisajátítások listáját.

Angelescu hadügyminiszter igéri, hogy a vonatkozó felvilágosításokat készséggel megadja és az iratokat rendelkezésre bocsítja.

Dr. Fildermann sürgős interpellációt jelent be az ország pénzügyi helyzetére vonatkozólag.

Duca helyesli a sürgösség kimondását, mire az elnök a jövő csütörtököt tűzi ki az interpelláció napjának.

Tatarescu Stefan interpellál az ország légi védelme tárgyában, rámutat a világháboruban tapasztalt aviatikai eredményekre és a repülésnek a háboruban mind fokozódó jelentőségére. Beszél a kisanant rendelkezésre álló eszközöiről, a mérgező gázokról, majd különböző javaslatokat tesz a román aviatika fejlesztésére.

A szenátus ülésén Dimitriu miniszter válaszolt Deleanunak a dunai hajózás

biztosítására vonatkozó felszólalására és hangsúlyozza, hogy ez a nemzetközi bizottság feladata. Jégtörőkre most már aligha lesz szükség, a jövőben meg fogják tenni a szükséges intézkedéseket.

Stelian Popescu igazságügyminiszter válaszol Had Ali Mechmednek a kádi

intézmény megszüntetésére vonatkozó felszólalására és kijelenti, hogy törvényjavaslatot fog ily értelemben benyújtani.

Horia Carp kimutatást kér a középiskolai és főiskolai hallgatókról nemzetiségük szerint, mert sürgős interpellációt akar beterjesztetni.

Az angol szakszervezeti főtanács nagyjelentőségű körlevelet intézett a szakszervezetekhez

London, február 23. Ismeretes, hogy az angol szakszervezeti főtanács delegátusai és a nagyiparosok szövetségének delegátusai között nagyjelentőségű tárgyalások indultak meg az angol ipari béke biztosítására. E békés tárgyalásokkal kapcsolatban az angol szakszervezetek nagy része támadást intézett a szakszervezeti főtanács ellen, hangsúlyozva, hogy e tárgyalásokkal az angol munkásság forradalmi törekvéseit látja veszélyeztetve. A támadásokra válaszul, a szakszervezeti főtanács most körlevelet intézett a szakszervezetekhez, amelyben hangsúlyozza, hogy a szakszervezeti főtanács nem híve a forradalmi intézkedéseknek, miért is jónak látta, hogy tárgyalást kezdjen a nagyiparosokkal. A szakszervezeti főtanács véleménye az, hogy a munkásság érdekeinek jobban megfelel a munkaadókkal való együttműködés és a munkásság követeléseinek teljesítése sokkal inkább biztosítható a munkaadókkal való megegyezés, mint a forradalmi megmozdulások útján.

Megszigorttják a vizsgálatot Magyarország ellen a szentgotthárdi fegyverszállítmány megsemmisítése miatt

A kisanant párisi képviselői a gépfegyverek megsemmisítését a Népszövetség tekintélye elleni súlyos merényletnek tartják

Genf, február 23. A *Petit Parisien* tudósítója jelenti, hogy általános vélemény szerint a Népszövetség által megindított vizsgálat sokkal szélesebb körű lesz, mint lett volna, ha a szentgotthárdi gépfegyverek meg nem semmisültek. A vizsgálat nemcsak erre az incidensre fog kiterjedni, hanem a magyar fegyverkezések egész komplexumára.

A kisanant itteni képviselői táviratilag utasítást kértek a kormányaiktól a szentgotthárdi anyag megsemmisítése ügyében. A magyarok eljárását a nemzetközi usanceok flagrans megsértésének tekintik. Genfben egyhangú a vélemény, hogy Magyarország eljárása radikálisan megváltoztatta még azoknak az államoknak magatartását is, amelyek szimpatizáltak Budapesttel. A Népszövetség tanácsa előtt heves vita várható ebben a kérdésben.

A kisanant párisi képviselői a szentgotthárdi gépfegyverek megsemmisítését a Népszövetség tekintélye elleni súlyos merényletnek tekintik.

A kisanant képviselői tegnap eszmecsere-t folytattak, majd közölték a Népszövetség titkarságával a magyar kor-

mány által a szentgotthárdi anyag megsemmisítésére eszközölt rendszabályokat, amelyeket a Népszövetség tekintélye súlyos megsértésének deklarálnak.

Páris, február 23. A francia lapok folytatják támadásaikat Magyarországgal szemben a szentgotthárdi fegyverek megsemmisítése miatt. A *Le Journal*ban Saint Briceen cikket írt, amely szerint lehetetlen elképzelni határozott bevallását a bűnségnek a bűnfelelősökön a bűntudat hiánya esetén. Ha nem történik az ügyben szigorú közbelépés, akkor az ügyet el fogják simítani. Ha Magyarország kitalából ebből a kalandból minden nagyobb kár nélkül, akkor be fog igazolódni, hogy a fegyvercsempészs ellenőrzésének gépezete közönséges szemfényvesztés. A *Matin* szerint a megtorlásnak el kell érnie Magyarországot büntetésait is. A Népszövetségnek erősen rendszabályozni kell a fegyvercsempészs ügyét, mert különben örökké tekintélytelen és tehetetlen tesület marad.

Hirdessen az Uj Keletben

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
 Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Azt hittük,

hogy a zsidó Menza érdekében beindított országos segélyakció eredménye az lesz, hogy a sokat szenvedett diákolthoz ebből legalább egy éven keresztül táplálkozhatik. Azt hittük hogy azok, akiknek biztos egzisztencia mellett okuk van gazdasági krízisről panaszkodni, gondolkodni fognak afölött, hogy vajon nem-e sokkal nehezebb ez a gazdasági krízis azoknak a számára, akiknek semmi néven perverzendo egzisztenciájuk nincsen azon kívül, hogy lamini akarnak? Ezt az összehasonlítást kell megtenni minden zsidó embernek és akkor az ellankad segélyakció friss lendületet fog venni és az aranyosítu emberek aranyai befutnak a zsidó Menza látogatóján üres kasszájába. Morális kötelesség, nem jólétment gyakorolunk vele. Tápláljuk jótalásainkat akik majdn helyünkkel fogják elfoglalni, vagy ilthon, vagy — a jöcek estendejében — az újhazában. Mert erről van szó.

Két hét óta nem közöltünk kimutatást a Menza akcióról, mert az adományok olyan szórányosan folytak be kiadótalunkhoz, hogy fölöslegesnek tartottuk a papírost. De most azt akarjuk, hogy minden héten háromszor kényserüljünk ezen a helyen zsidó neveket regisztrálni akik saját gyermekük felségjelzésére zsebükbe nyulnak és gazdasági krízis ellenére eleget tesznek egy csak zsidó kötelességnek...

Az elmúlt két hét a Menza javára a következő eredményeket hozta: Kelemen Sándorné Mrásárhely 300. Hellinger Saul Siria 300. dr. Springer N. Brason 500. Springer Mózes Brason 500. Rosenfeld Ignác Temesvár 400. N. N. Temesvár 100. Klein Mór Lunca 200. Dr. Dénes Arthur Szamosújvár gyűjtése: 2620. Részletezés: Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár szamosújvári fiókja 500. Szamosújvári Hitelszövetkezeti 500. Kohn és Léb cég 300. Stenberg Izidor 200. Salamon József: Iosif Mihály, öze. Grünfeld Lipótné: Goldenfeld Manó és Gál Béla 100—100 és kisebbek. Összesen 8275 lej. Eddig összesen begyűlt: 59075 lej.

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportja kulturstélyének során február 26-án vasárnap este 8 órakor Schachmann Mór tart előadást „Mózes küldetése” címen. Az érdekes tárgy iródmű előadás elé nagy érdeklődéssel néz Cluj közönsége. Az előadás díjtalan.

Zsidó műkedvelő-gárdát alakít a kolozsvári helyi csoport. Érdekes és régóta esedékes terv megvalósítását tűzte ki feladatának az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportjának kulturbizottsága, amikor elhatározta, hogy „Habima” néven zsidó műkedvelő-gárdát alakít. Az előkészületek ebben az irányban már meg is indultak dr. Márk Hillel irányítása mellett. A műkedvelő-gárda személyzetének megválogatása mellett a szervezőbizottság termékeinek egy összefogó repertoárba való felvételét. Az első szervezett zsidó műkedvelő-gárdának már hivatalos helyisége is van a Főtéren, ahol a napokban kezdődnek meg a próbák. A műkedvelők ugyanis már tavasszal ki akarnak lépni a nyilvánosság elé olyan válogatott és értékes előadással, amely messze ki fog emelkedni a dilettantizmus általános keretei közül. A kulturbizottság ezúton kéri fel mindazokat, akik a műkedvelő-gárdába belépni óhajtának, hogy ezt a szándékukat levelezőlapon jelentsék be dr. Márk Hillelnél (Piata Untrei 6.)

Ghandi március 12-re jósolta meg barátai előtt halálát

Bombay, február 23. Ghandi, az indiai szabadságmozgalom világhírű szervezője, akinek hatása honfitársaira óriási volt s aki a „non cooperation” alapján Angliának súlyos károkat okozott s akinek az elszakadási mozgalom megteremtésében is nagyrésze van, az utóbbi időben betegeskedni kezdett. Állapota annyira rosszabbodott, hogy kénytelen volt politikai aktivitását felfüggeszteni. Ghandi az utóbbi napokban, bizalmas baráti körben megjósolta, hogy március 12-én fog bekövetkezni halála. A jóslat hatása alatt a nagy szabadsághős barátai és rajongói rendkívül le vannak sújtva és elvannak szomorodva.

Száz új iskola építésére kötelezik Bihar megye elszegényedett községeit

A lakosság nem hajlandó ezt a 70 millió illegális terhet vállalni

(Oradea-Nagyvárad, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bihar megye községeinek lakossága körében, miután az erdőkitermelő és más vállalatok szünetelése, illetve leépítése folytán mintegy 50 ezer román paraszt munkanélkül áll, érthető megdöbbenést keltett Angelescu közoktatásiügyi miniszternek dr. Caba Ágoston főtanfelügyelőhöz küldött rendeletet, amelyben elrendeli, hogy 100 új iskolát építsenek Bihar megye községeiben. Az állam építészeti hivatal szerint száz új iskolának a felépítése 70 millió lejbe kerül. A miniszteri rendelet úgy szól, hogy az iskolák felépítéséhez szükséges fát az állami erdőkből adja az állam, de az építkezési költséget és az ígát a községek tartoznak viselni.

Érdekes, hogy a kultuszminiszteri rendelet egyenes ellentétben van azzal a pénzügyi törvénnyel, amely megállapítja, hogy milyen célokra szedhetem fel a községek lakóitól taxákat. Így iskolaépítésre nem szedhető pótdó, mert az illegális. Eddig úgy hidalták át ezt, hogy a közigazgatási hatóságok abban bíztak, hogy a községek előjárásai nem ismerik a törvényeket és így presszió hatása alatt beszédhetik az iskolák felépítéséhez szükséges összeget, azonban a sajtó felvilágosítására a községek előjárásai egymásután tagadták meg az iskolák felépítéséhez szükséges összeghez való hozzájárulásukat. Most csak úgy lehetne az Angelescu miniszter által előírt iskolaépítést végrehajtani, ha a községek nagyobb kölcsönöket kapnának megyei garanciára, melyek segítségével felépíthetnék az iskolákat, de nem a lakosságra kivetett illegális taxák behajtásával.

— Félével kapott a katonaszabadió szalonai kereskedőségét. Nagyváradit tudósítónk jelenti: A nagyváradit törvényszék ma tárgyalta Moskovits István nagyszalonai kereskedőségét bűnperét, aki család vádjával állott a nagyváradit büntető törvényszék elé. Moskovits István ugyanis azzal az ígérettel, hogy katona-ügyüket elintézi több parasztlégenyűl nagyobb összeget vett fel. Miután a legények látták, hogy Moskovits semmit sem tesz felmentésük érdekében, feljelentést tettek a kereskedőség ellen. Moskovits beismerte az ellene felhozott vádakát, mire a törvényszék család büntette miatt hat hónapra ítélte Moskovits Istvánt, aki az ítéletben megnyugodott.

— Poincaré adócsalás miatt feljelentett egy előkelő párisi bankot. Párisból jelenti: A párisi lapok nagy pénzügyi botrányról adnak hírt. Eszerint maga Poincaré jelentett fel nagyszabású adócsalás miatt egy előkelő párisi bankot, amely 25 százalékos külföldi kötvényszelvényeket csempészett ki külföldre s a francia kötvényadó megtakarítása céljából azokat külföldi bankoknál mutatta be beváltás végett.

— Elsimul a jugoszláv kormánycsalás. Belgrádból jelenti: Vukicsевич deignált miniszterelnök teljes megegyezésre jutott Davidovicssal, a demokraták vezérével. Az új kabinetben a külügyminiszteri tárcát újra Marinkovics kapja, igazságügyminiszter a radikális Vuicsics lesz, az építésügyi tárcát Markovics Pera, a népjóléti Radovics, az unifikációs miniszteri tárcát pedig Samenkovics kapja.

Olcsó tavaszi szövetvásár!

HELLER & MOLNÁR

divatnagyruházában Cluj (Kolozsvár) Cal. Reg. Ferdinand 15

- Mintás sport kabátszövet, 140 cm. széles lei 275
- Mintás divat kabátszövetek, 140 cm. széles lei 315
- Kasha divat kabátszövetek, 140 cm. széles lei 495
- Poplin ruhaszövetek, duplaszéles, tiszta gyapju . . . lei 225
- Ripsz ruhaszövet ujdonság, minden színben lei 280

Nagy választék a legújabb kabát-, kosztüm- és ruhaszövetekben. Speciális gyermek-kabát és ruha-szövetek!

Olcsó reklám-árak

— Gara Akos 30 éves jubilaris szerző estje — mint már jelentettük — f. évi március 4-én, vasárnap este fél 9 órakor lesz a román kath. gimnázium dísztermeben gazdag és nívós műsorral. Előadás után tarsasvacsora az Ujságró Klubban (Monostori-ut 18).

— Vilmos excsászár nővérének új férje megint botrányt csapott egy berlini mulatóban. Berlinből jelenti: Tegnap éjjel Zubkov Sándor, Vilmos német excsászár nővérének férje ittasan jelent meg egy mulatóban és mindenkit megbotrányoztatva, rendkívül kihívóan viselkedett. Pezsgőt rendelt és annyira be-rugott, hogy három órákig állott a lábán. Kifelé ment a ruháiban belé-kötött a személyzetbe, majd mikor a pincérek udvariasan csendre intették, mindenkit inzultálni akart. A lármára a vendégek kislétek s mikor látták, hogy Zubov a ruhátáros gyereket kegyetlenül kinezza rárohantak és kegyetlenül elverték. Zubkovot végül rendőrkötőbe. Közbotrányokozás címen eljárás indítanak ellene.

— Adler Nándor nagy sikere Budapest. Budapestről jelenti: Adler Nándor, a Kolozsvárról elszármazott fiatal hegedűművész, aki Kolozsváron már több koncert keretében bizonyította be nagyráhivatottságát s a kritika legnagyobb elismeréssel nyilatkozott művészetéről. Bécs után most Budapestent tartott nagy sikerrel koncertet. A közönséget a fiatal hegedűművész egy csapásra hódította meg s a sajtó is szokatlan elismeréssel adózik a fiatal kolozsvári zsidó művészeknek. A „Pesti Hírlap” többek között a következőket írja Adler Nándor debütéről: „Ez a fiatal hegedűs, aki Beré mester iskolájából került ki Bécsbe — izmos tudású, alapos felkészültségű művésszé vált néhány év alatt. Alapjában rendkívül komoly, elmélyülésre hajlamos egyénisége, bensősége, őszintén átérzett muzsikálásban nyilatkozik meg, amelynek majd minden taktusa elárulja a harmónikus. — érző és gondolkodó verbéli művészt.” A budapesti kritika egyhangú, lelkes elismerése is arra vall, hogy Adler Nándor művészi karrierje a legkomolyabb sikerek jegyében indult meg s rövidesen büszkeségévé válik szülővárosának s főleg az erdélyi zsidóságnak.

Erdős Renée könyvei

- Santerra bíboros, két kötet L 340.—
Ösök és ivadékok
 Az új sarj, 2 kötet L 340.—
 Az élet királynője 2 kötet L 408.—
 Berekesztett utak L 340.—
Teano Amaryll egyszerű élete
 A hárfás L 170.—
 A herceg L 153.—
 A meztelen táncos L 238.—
 Nyírfaedő L 163.20
 Egy szerelmes nyár története . . . L 136.—
 Assisibeli zsoldos L 51.—
 Római levelek L 190.40
 Nagy sikoly, 2 köt. kb. L 300.—
 Aranyveder L 102.—
 Egy percelt alkonyat előtt L 51.—
 Római napló L 136.—
 Lavinia Tanin házassága 2 kötet L 408.—

Vidámság és derü

lesz otthonos mind a zsidó házbán, ahol

Jüdische Schwänke

zsidó vicc és anekdotagyűjteményt olvas-sák. 270 oldalon, finom, rendkívül csinos vászonkötésben. Összeállította a nálunk is jól ismert Immanuel Olschwanger.

ára 230 lei.

Kapható az Uj Kelet könyvsztályában

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

Fentek, 15
 azonban a nyek között. rantálhatja. szabó bizon szerzi a kül ső háborgasó alkifejles o az élet me élet lehat le mészies élet zött felhető mögis, ha a közé jutott fondóhöz.
 Nagyon n. Ferenc Józ számlelet, te önkritikája. élet meg hony epidém he nem lép ifjantartását nes utakon szük, aki sz
 ke
 A kö
 Buarest, nisztertanác dr. Lupu ál delméről sz holnap a sz után ismer veit. A mini kütön bizott teges megsz tila, Duca niszterekből
 Angelesc bejelentette, jeszi a köz vaslatot. A és Angelesc zoltásot kü öbzetes fan
 Ugyancsak ták az Aiss sének kérdé Argetoianu, Dimáriu.
 Lepadatu Dobrudza fordulója al ünnepélyek nu ismertel elé benyujt nyet.
 A legköz nisztertanác Al egköz den lesz.
 A Cuvant Vintila a p után, márci személyesen sal kapcsol letékes hely sőt a Vitor bolygezi a
 B
 vásárlá Ha jó butort
 Maro Tg. Mure
 Szék
 Erdélyeszi L Bösendor zong
 Hiteképes eg

február 24

ubifaris szerentettük — f. p. este fél 9. n. n. zium disz. os másorral, az Ujságira

vérenel: új ott egy berli. entik: Tegnap os német ex. tasan jelent ndenkit meg. kihívóan vi. annyira be. alig állott a atárban belé. mikor a re. intették. A hármára a. látták, hogy t. kegyetlenül egytelgült el. ndóf. k. r. r. a. eljárat in.

sikere Buda. ntik: Adler. elszármazotti Kolozsváron en bizonyt. at s a kritika nyilatkozott most Buda. el koncerte. gedülművész s a sajtó is. özik a fiatal. ek. A „Pesti övetkezőket. ról: „Ez a ester iskola. zmos tudást, ivésszé vál. on rendkívül. mos egy ént. én átértett. meg, amely. a elárulja a gondolkozó. pesti kritika. rné is arra. mivészi kar. terek jegyé. en büszkesé. k s főleg az

enée ei

L 341.

kok

L 340.

L 408.

L 340.

gyszerű

L 170.

L 153.

L 238.

L 163.20

L 136.

L 51.

L 190.40

L 300.

L 102.

L 51.

L 136.

ötet L 408.

s derű

házban, ahol

wanke

eményt olvas. ndvívül csinos. tta a nálunk. schwanger.

iei.

vosztályában

életben

azonban a legszerencsésebb körülmények között élő ember számára sem garantálhatja az abszolút nyugalmat. Az ember bizonyos akarat-kifejtéssel maga szerzi a külső gondtalanságot és a becsületes háborgások megőrzését és ezen akarat-kifejtés olyan energia-pazarlás, ami az életet megszükiti. Kivételesen hosszú élet tehát leginkább a kis igényű és természetesen életmódot folytató emberek között lehetséges. Azért meg esodaszámba mégis, ha a komplikáltabb életviszonyok közé jutott ember közel jut a száz esztendőhöz.

Nagyon mértékletes életmód mint a Ferencz József püspöké, a befelé való szemlélet, testi és lelki életünk állandó önkritikája, már bizonyos garanciája az élet meghosszabbodásának, föltéve, hogy epidémiák vagy más fertőzések közbe nem lépnek. Ösünk a hosszú élet újantartását is ebben láttuk. „Aki egyesnek utakon jár, aki igazságosan cselekszik, aki szívében is őszinte” — írja a

szóltár azokról, akik életükben soha nem eshetnek. A lelki fölborulásokat ugyanis a görbe utakon való járás, a hazug eszelekvés és az őszinteség hiánya okozza. A szív és ész kiegyensúlyozottsága legfontosabb szereplője egy élet meghosszabbodásának és frissen maradásának. A lelkiismeretfurdalást nyugtalan szemek könnyen és gyorsan megtörnek, a hazug ember elborult homlokával jár és akiből hiányzik az őszinteség, az esze nem fog telkesedni semmiféle eszméért.

Már pedig a telkesedés szintén lényeges eleme az életrevalóságnak. Martin Buber, akinek most ünneplik ötvenedik életéve fordulóját, sok írásában azt igyekszik kimutatni, hogy a zsidóság főnmaradásának, tehát hosszú életének egyik oka, hogy nem mindig a celszerűségben látta az élet magyát, hanem ideálokhoz való fölrendülésekben is. Szerinte a zsidó regenerálódás folyamatában egyenlő mértékben kell részt ven-

nie a haszálának, ami fölvilágosodást, progressziót és logikát jelent és a chaszidizmusnak, ami a szeretet, a lelkes igazságtevés, a jóság és lelki salaktalan-ság gyűjtőfogalma.

Valóban a chaszidok között nem is megy ritkaságszámba a száz évhöz közeledő ember. Igénytelenségük, tiszta esze ládi életük, meleg emberiségük biztosítéka a lélek kiegyensúlyozottságának. A frissen megőrzött magas életkor pedig leghatásosabb példaadás a jövő generáció számára. „Chaszidjé umat baolám” — más népek chaszidjei: így aposztrofálja a Talmud mindazokat a nemzsidó kiváltságosakat, akik nemes életükkel példát mutatnak következő generációknak.

A tartós ifjúság problémáját egyelőre ezek a példák döntik el, mert évszázados, fakán évezredes tapasztalat fölött rendelkeznek. Az átlantálás hívei egyelőre háttérben vannak. Egyelőre.

(sz. i.)

mann Oszkár és Ottó Wolf ismert német pénzügyi kapacitások Stresemann és Titulescu találkozásával kapcsolatban Mentoneba érkeztek.

Titulescu berlini látogatása

A *Matin* Titulescu és Stresemann találkozását kommentálva, kiemeli annak szívélyes jellegét. Bizonyos, hogy Titulescu kifejezést adott Románia vágyának a Németországgal való barátság helyreállítását illetőleg a létező szövetségi és barátsági szerződések keretében.

A normális német-román viszonyhoz szükséges bizonyos függő dolgok likvidálása, így a Generala bankjegyek ügye, valamint a romániai német vagyonok zár alól való mentesítése. A lap kifejezést ad annak a reményének, hogy Titulescu berlini látogatása anyagban hozzá fog járulni e problémák elintézéséhez.

Az optánsper

Nástal a Casa Improprisarilor vezérigazgatóját Titulescu táviratilag utasította, hogy legkésőbb február 28-án legyen Gentben az optánsperre vonatkozó teljes anyaggal.

Politikai körök szerint Titulescu külföldi aktivitásának igen kedvező hatása van az optánsperre és már a magyar vezetőkörök is elvesztették minden reményüket, hogy ez az ügyet tranzakcióval el lehessen intézni. Titulescunak sikerült meggyőznie az összes külföldi illetékes köröket ügyünk igazságáról, amelyet a Népszövetség hivatva lesz ratifikálni.

Holnap a szenátus elé kerül Lupu dr. új munkakódexe

A középiskolai oktatásról szóló törvény jövő héten kerül a parlament elé

Bukarest, február 23. Ma délben minisztertanács volt, amely aprotálta a dr. Lupu által készített, a munka végelméről szóló törvényjavaslatot, amely holnap a szenátus elé kerül. Lupu azután ismertette a munkakódex alapelveit. A minisztertanács elhatározta, hogy külön bizottságot küld ki a javaslat végleges megszövegezésére. *Bratiannu*, *Vintila*, *Duca*, *Argetoiannu* és *Inculet* miniszterekből.

Angelescu közoktatásügyi miniszter bejelentette, hogy a jövő héten betérjeszti a középiskolai oktatásról szóló javaslatot. A minisztertanács *Duca*, *Nistor* és *Angelescu* miniszterekből álló bizottságot küldött ki ennek a javaslatnak előzetes tanulmányozására.

Ugyancsak miniszteri bizottságra bízta az *Aissistenta Sociala* megszervezésének kérdését, amely bizottság tagjai *Aractoiannu*, *Lupu*, *Angelescu*, *Inculet* s *Dimitriu*.

Lepadatu miniszter vázolta ezután a Dobrudza csatlakozásának 50 éves évfordulója alkalmával ősszel rendezendő ünnepélyek programját, majd *Argetoiannu* ismertette a jövő héten a parlament elé benyújtandó községi legelő törvényét.

A legközelebbi minisztertanács ked. minisztertanács megvitatásának tárgyát.

A legközelebbi minisztertanács ked. den lesz.

A *Cuvariant* értesülése szeri: *Bratiannu* *Vintila* a parlamenti ülésszak befejezése után, március 15-én külföldre utazik, hogy személyesen folytassa le a stabilizálás kapcsolatos kölesöntárgyalásokat. Illetékes helyen e hírt korainak tartják, s a *Vittoral* egyenesen fantasztikusnak bélyegzi a hírt.

Butor

vásárlás bizalom dolga

Ha jó butort akar venni, ne sajnálja az utat

Marosvásárhelyre

(Tg. Mures) és tekintse meg

Székely és Réti

Erdélyrezi Butorgyár Rt, hatalmas rakláratt.

Bösendorfer, Stingl, Wirth, Hofmann

zongora és pianinó

gyárak képviselote.

Hiteles egyéneknek kedvező fizetési feltetelek

Az Angol és Francia Bank valószínűsíti meg a lejstabilizációt?

Angol pénzügyi körök közlik, hogy az Angol és Francia Bankok kormányzó-

nak találkozásán megvitatják a román valuta stabilizálásait is, ami a két intézet támogatásával fog megvalósulni.

A *Cuvariant* értesülése szerint *Kauff-*

Corso filmszínház

Péntektől kezdve a világhírű LUCY DORAINE játszik az 1928 év legnagyobb sikerű darabjában, az

Alpesi Tragédia-ban

Györgyfalva háborúsága ügyvédjevel, aki közel kétmillió lej perköltséget követel a falutól

Egy fellebbezés megszerkesztése 69 ezer lej, egy kiszállás 80 ezer lej

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az *Uj Kelet* tud.) A kolozsvári törvényszék folyosóit ma délelőtt daróruhás parasztszázadok lepték el. Pereskedni jöttek be Kolozsvárra s harsogó hangulatban várták, hogy rájuk kerüljön a sor.

— Miben járnak itt — kérdeztük az egyik értelmesebb szemű gazdától.

— Nagy a mi panaszunk tekintetes uram, nem is lehet azt egy-két szóval elmondani.

— Nekünk elmondhatja, mert mi megírjuk a lapban, hogy azt mindent meg tudja, bizatluk az öregel.

— Hát akkor az újságíró ur gyűjje velem *Jaskó* István uramhoz, aki a legeszebb ember a faluban és aki a legértelmesebben fogja elmondani, hogy miért jöttünk mi törvény elé *Vancea* Victor ügyvéd ural.

Jaskó István gazda tényleg értelmes ember, legalább is világos szavaiból erre lehet következtetni.

Jaskó István elmondotta, hogy 1916-ban és 17-ben a Kolozsvár mellett lévő Györgyfalva lakosai kétezer hold gróf Horváth József fele birtokot — (szántól és erdő) — vásároltak meg a budapesti *Altruista* banktól. A birtokot a györgyfalviak részben ki is fizették, birtokba vették és megkezdték rajta a mezőgazdasági munkálatokat.

A mostoha agrárreform

1921-ben jött az agrárreform és a györgyfalviaktól elvették a birtokot, hogy annak háromnegyed részét a pa-

laiaknak adják át. A 2000 holdból a györgyfalviaknak csupán 300 hold maradt meg s az agrárreform meg ezt is kisajátítással fenyegette.

A györgyfalviak még abban az évben megbízták *Vancea* Victor kolozsvári ügyvédet, hogy járjon el a tőlük elvett földeknek a kisajátítás alól való mentesítése érdekében. Szóbeli megállapodás során a falu megbízottja tanuk előtt dr. *Vancea* husz lejt ígért holdanként a kisajátítás alól mentesített földek után. De tíz lejt ígért holdanként abban az esetben is, ha az ügyvéd közbenjárása nem sikerülne.

1923-ban, amiképen látták, hogy dr. *Vancea* semmit nem tud elintézni érdekükben, visszavonták a megbízást tőle és az addig végleg kisajátított földek után meg is fizették a megállapodás szerinti honoráriumot. A honoráriumnak a fennmaradó részét illetőleg, felhatalmazták dr. *Vancea*at, hogy a tőlük elvett földek után fizetendő földbértől kártalanítsa magát.

Egy millió 800 ezer lejes honorárium

1926-ban dr. *Vancea* pert indított a györgyfalviak ellen és 150 ezer lejt ügyvédi honoráriumot követelt tőlük. Az 1927-ben megtartott tárgyalást a bíróság elnapolta és elrendelte 195 györgyfalvi földműves beidézését. Időközben azonban dr. *Vancea* levelet intézett a györgyfalvi ügyfeleihez, amelyben felsorolta a velük szemben fennálló követeléseit. A levél szerint dr. *Vancea* már

nem százötvenezer lejt, hanem *egy millió 882 ezer 200 lejt* követel a györgyfalviaktól az általuk rábizott 29 millió 600 ezer lejt értékű birtok kisajátításának mentesítésével kapcsolatos ügyben. A levélben dr. *Vancea* részletesen kintudósítja, hogy a különböző ügyvédi munkálatokért mennyi honoráriumot követel, így többek között, egy két nap alatt elkészült felebbezésért, amelyet az agrárbizottsághoz terjesztett fel, 69 ezer lejt, egy két óras törvényszéki tárgyaláson tartott perbeszédért ugyancsak 69 ezer lejt, egy ügyvédjelöltje által Ajtony községbe való kiszállásért 80 ezer lejt, egy felszólítás megszerkesztéséért 5000 lejt követel és így tovább, egészen egymillió 882 ezer lejtig.

Aki többet keresne mint tíz miniszter

A falusiak megdöbbenve vették tudomásul a hozzájuk benyújtott számlát.

— Elvihetik az egész falut, akkor sem szednek össze ennyi pénzt.

— Jöjjenek ki az ország összes végrehajtói, esendőörökkel, katonákkal, akkor sem sajtolják ki belőlük ezt az összeget...

— Mi is gyermekei vagyunk ennek a hazának és a mi gyermekeink is leszolgáltak tisztességesen a katonaságot, miért vették el tőlünk a földet, hogy odaadják a pataiaknak?...

— *Vancea* ügyvéd ur két óra alatt százezer lejt szeretne keresni, de hiszen ennyit még tíz miniszter sem keres meg...

Hyen és ehhez hasonló szavakat intéztek hozzám az elkéseredett falusiak, akik türelmetlenül várták, hogy a törvényszéki bírák elé lépjenek.

... A törvényszék *Pastia* tanácsa azonban különböző formai hibák miatt május 23-ikára halasztotta a tárgyalást. A györgyfalviak zsibogva és méltatlankodva hagyták el a törvényszék épületét.

Nyomdák!

Kidd, London

festékei a legjobbak, legolcsóbbak.

Kérjen ajánlatot a rom. *SePAGE*

niai vezérképviselőtől: *papirraktár, - Cluj*

Rendkívüli közgyűlésen fog tiltakozni a nagyváradi Kamara és Kereskedelmi Csarnok a kiméletlen adóvégrehajtás ellen

A kárvaltott kereskedők azt kérik, hogy a kártérítés folyósításáig kapjanak adófizetési haladékot

(Oradea-Nagyvárad febr. 23. Az Uj Kelet tud.) A decemberi diakkongresszuskor történt rombolások miatt mint ismeretes, az üzletek a karácsonyi szezon előtt tíz napon át zárva tartottak, ami az amugyis nehéz helyzetben levő kereskedőkre nézve igen súlyos károkat jelentett, eltekintve a rombolásokban szenvedett károktól. Erre a körülményre való tekintettel a pénzügyminisztérium is belátással volt és elrendelte, hogy a károsult kereskedők adóhátralékaik behajtására február 15-ik haladékot kapjanak. A kereskedők, abban a reményben, hogy az engedélyezett határidőig meg fogják kapni a kártérítést, megelégedtek ezzel a megoldással.

A kitűzött határidő egyre jobban közeledett de a kilátásba helyezett kártérítés ügyében semmi sem történt. Ez indította Negulescu Atanáz kereskedelmi és iparkamara elnököt arra, hogy személyesen Bukarestbe utazzék és interveniál

jon a pénzügyminisztériumnál az adófizetési haladék meghosszabbítása érdekében. Negulescu elnök Bukarestből azt fávirozta akkor a kamarának, hogy a kormány újabb egyhónapi haladékot adott a kárvaltott kereskedőknek az adóhátralékok kifizetésére. Az erre vonatkozó rendelet nem érkezett meg a nagyváradi pénzügyigazgatósághoz, amely erre megkezdte az adótartozások legkiméletlenebb behajtását és egymásután rendelik el a végrehajtásokat és árveréseket.

A kiméletlen adóbehajtás a legválságosabb helyzetbe sodorta önhibájukon kívül az érdekelteket, akiknek intervenciójára a Kereskedelmi Csarnok és a kamara elhatározta, hogy a hét folyamán rendkívüli közgyűlést hívnak össze ebben a kérdésben. Mindkét testület terjedelmes memorandumban kéri fogja, hogy az adóhátralékok behajtását a kormány függeszse fel a károk megtérítéséig.

Megalakulás előtt a világ legnagyobb trösztje

Berlin, február 23. Berlini ipari kö rökben híre jár, hogy a nemrégiben megalakult európai acéltartell, melynek tagjai sorába Németország, Franciaország, Belgium, Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia és Luxemburg tartoznak, tárgyalást kezdett a legnagyobb amerikai acéltársasággal, a „Steel Corporation”-nal a két tröszt egységesítésére. Ha a tárgyalások sikerre vezetnek, úgy a megalakítandó tröszt a világ legnagyobb trösztje lesz. Hír szerint meg a fél folyamán létrejön a megállapodás az európai és az amerikai trösztök között.

A ruszkovai jegyző, aki a főispánnál is nagyobb ur

Hogyan épít vágóhidat egy máramarosi falu liberális jegyzője

(Sighet-Máramarossziget, február 23. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az itt következő tipikusan máramarosi közigazgatási lükkörkép a máramarosmegyei Ruszkova község tanácsának és a községi jegyzőnek viselt dolgaival számol be. Ruszkova község tanácsa utolsó óráit éli, mert a tanács négy „renitens” zsidó tagja Campian jegyző ur hallatlan önkényeskedése ellen fel merete emelni tiltakozó szavát. Campian jegyző ur portréja nagyon jól ismert a máramarosi zsidóság előtt, mert a tulteremtamentumos jegyző nem egyszer ragadtatta el magát olyan tetekre, amelyekért felettesei, minden jóakarattal ellenére is, kénytelenek voltak őt hivatalos megrovásban részesíteni. Rövid egy-két évi jegyzői pályafutása alatt már boldogítani volt szerencsés Szaplonca és Szacsal községeket, míg az elmúlt év derekán a ruszkovaiak nem kis szerencsétlenségére ide helyezték át.

En vagyok a kormány és a főispán

Campian jegyző első ruszkovai tevékenysége az volt, hogy a község zsidó és ruthén lakosságát politikai pártállás szerint osztályozta. Ennek az osztályozásnak megfelelően bánt el aztán az irodájába merészkedő szerencsétlen delikvenssekkel. Később a községi tanács összetétele ellen is kifogásokat emelt, mert szerinte a tanács kevésbé kormányhű, inkább az ellenzék embereivel cimborál. Már pedig ez szerinte főbenjáró bűn a Máramarosban, ahol tudvalevő, hogy a kisebbségi polgárnak úgy kell táncolnia, ahogy a jegyzők és a többi „urak” muzsikálnak. Campian urat szintén megrészegítette a jegyzői funkcióval járó hatalom és uton-

uffélen azt hirdette, hogy itt ő egyszemélyben a liberális kormány és a megyei főispán, következésképpen intézkedéseit és tetteit ellen nincs appelláció.

Campian azzal kezdte működését, hogy a községi tanács négy zsidó és öt ruthén tagja mellé ad hoc tizediknek nyilvánította magát. Legalább is ezt bizonyítja az a tény, hogy törvényellenesen beleszólt a tanács ügyeibe és valósággal terrorizálta a tanács tagjait, hogy akaratuk és belátásuk ellenére elfogadják az ő javaslatait.

A negyedmillió új vágóhidat

A divatos antiszemita áramlatok hatása alatt, az elmúlt év decemberében Campian ur jó hazafihoz illően vélt eljárni, amikor a zsidó lakosságot minden lehető eszközzel terrorizálni kezdte. Sőt, hogy terrorjának nagyobb nyomatókat adjon, hamarosan egy progresszív eszmét kísérelt a megvalósulás útjára terelni, amennyiben elhatározta, hogy a földhözragadt szegény község lakóival 250 ezer lejért új vágóhidat építtet fel. Hogy épen miért új vágóhidat jutott eszébe a zseniális Campiannak, annak igen tanulságos okai vannak. A régi vágóhidat vágóbiztos a ugyanis Katz Bernát szegény, többgyermekes ruszkovai zsidó lakos. Katz Bernát abból él, hogy a naponta levágandó állatok után bizonyos illetékeket szed. Ezt a Katzot Campian jegyző egyik szép napon a községi bírótól kiereszkolt aláírással ellátott hivatalos felszólításon arról értesítette, hogy az eddig szokásos évi pauszé-rendszer helyett a mérsárosoktól általa megállapított összegeket szedjen be, az új vágóhidat felépítésére kirótt illetmények címén.

Katz el is járt fölöttésemek parancsa értelmében, ám de a jegyzői úkazzal szemben az ottani mérsárosok passzív rezisztenciával feleltek és egyszerűen beszüntették a vágatást.

A hus nélkül maradt falu megbízottjai és Katz Bernát vágóbiztos az élükön, felkeresték ekkor a falu bíróját azzal a kéréssel, vonja vissza előbbi rendeletét és engedje meg a további vágatást a régi pauszé-rendszer alapján. A bíró a megbízottak óhaja szerint cselekedett. Az ügyet a községi tanács is peritaktálta és a legkategorikusabban tiltakozott a jegyzőnek a tanács dolgaiba való beavatkozása ellen. A méltóságában megbántott jegyző erre azzal felelt, hogy dr. Coman Gyula visói szolgabíró felkérte a szóban forgó ügyben a vizsgálat megejtésére. A vizsgálat eredményeiről annyiban emlékeztünk meg, hogy a jegyzőt fényesen rehabilitálták, valamint megállapított nyert, hogy a zsidó Katz Bernát, aki évtizedeken keresztül viselte a vágóbiztosi tisztséget, rendetlenül és közrendszert szempontról hanyagul végzi teendőit, a miért is állásától a főszolgabíró jelenlétében felfüggesztették és helyébe a vágó-

biztosi tisztségre Campian jegyzőt delegálták, a falu legnagyobb felzúdulásának, de az ő legnagyobb meglepődésének közepette.

A tanács váratlanul ellentmond

A vágóhidépítés így megfelelő oknál bizonyult arra, hogy egy zsidó állásból kisenamiztessék. Az ügyben összeült községi tanács zsidó tagjai természetesen nem járultak hozzá a régi vágóbiztos felfüggesztéséhez, amely aktust a jegyző legnagyobb meglepődésére az követte, hogy ezután a tanács ruthén tagjai is vonakodtak hozzájárulni a felfüggesztéshez.

A helyzet tehát most az, hogy a jegyző szembekerült az egész tanáccsal. Ennek a ténynek azt kellene maga után vonnia, hogy vagy a jegyző urat helyezték el a faluból, vagy pedig a jegyző ur kedvére, a falu tanácsát helyezték át valamelyik szomszédos községbe. Az ügy egyébként, Katz Bernát felfolyamodása kapcsán a szigeti prefektúra elé került, ahol rövidesen dönteni fognak ebben a jellegzetesen máramarosvidéki közigazgatási botrányban. (f. m.)

Márciusban megkezdik az összerombolt nagyváradi Cion-templom restaurálását

Ha a kormány nem folyósítja addig a kártérítést, a hitközség kölcsönt fog felvenni erre a célra

(Oradea-Nagyvárad, febr. 23. Az Uj Kelet tud.) Tudvalevő, hogy a decemberi rombolások alkalmával Nagyváradon a neológ hitközség által fenntartott Cion-templom szenvedte a legnagyobb kárt, mert nemcsak az ablakait verték be hanem a teljes berendezését is pozdorjává zuzták, a kegyeseket és az összes tórákat pedig elhurcolták belőle. Ez a barbár pusztítás egy belföldön, mint külföldön is széleskörű részvétet keltett a kárvaltott hitközség iránt, úgy, hogy Erdélyből, Csehszlovákiából és Magyarországról egymás után ajánlottak fel ajándék-tórákat a Cion-templom részére. Ezideig a következő nyolc hitközségtől kapott tórákat a nagyváradi neológ hitközség: Arad, Lugos, Nagykároly, Nagyszében;

Komárom, Budapest, Óhuda és Nagykézis. Ezeket kívül azonban más hitközségek is felajánlották segítségüket a Cion-templom berendezésének restaurálásához.

A nagyváradi neológ hitközség vezetősége most elhatározta, hogy a jövő hónapban megkezdik a Cion-templom berendezésének helyreállítását és a templom átépítését. A hitközség reméli, hogy az építkezések megkezdéséig a kormány ki fogja utalni a hivatalosan megállapított kár összegét. Abban az esetben, ha ez nem történne meg, a hitközség nagyobb kölcsönt fog felvenni és abból fogja a templomot rendbehozni hogy a husvéti ünnepekben már ott tarthassák meg az Istentiszteleteket.

Az erdélyi állatexport elvesztette a magyar piacot

Hetven pengőről 130 pengőre emelték a Romániából származó jármesőkrök vámját

(Cluj-Kolozsvár, febr. 23. Az Uj Kelet tud.) A csütörtöki nappal olyan meglepetés érte az erdélyi és bánati állateportörököt, amelyeknek igen súlyos kihatásai lesznek nemcsak rájuk nézve, hanem az egész ország gazdasági életére. A magyar kormány közzétette az értesítette a magyar vámhivatalokat, hogy február 23-tól kezdődőleg a Romániából származó élőállatok vámját darabonként 130 pengőre emeli. Ezzel a kizárólag Romániával szemben alkalmazott horribilis vámemeléssel az erdélyi állatexport egyik napról a másikra elvesztette a magyarországi piacot.

A magyar kormány rendelete az összes élőállatfajtákra vonatkozik ugyan, de az erdélyi exportörököt ezuttal csak a jármesőkrök váma érinti mert a vágómarha exportja eddig sem konvenniált. Ezzel szemben a nemes fajtájú, fehérszőrű ugynevezett magyar ökrök igen keresett cikk volt és Erdélyből 5000-6000 darabot szállítottak ki egy szezonban a magyarországi nagy uradalmak részére. Most azonban, valószínűleg a magyarországi tenyésztők intervenciójára történt 85 százalékos vámemelés következtében, a Magyarországra irányuló ökrök kivétel teljesen lehetetlené vált mert az áru nem bírja el az eddigi 70 pengős vám helyett

130 pengős vámot, amely 3700 lejtnek felel meg az eddigi 2000 lejtel szemben.

A rendelet híre óriási konsternációt keltett az erdélyi és bánati állatexportörök körében, mert az utóbbi időben megélenkült vásári forgalom alapján nagyobb kivitelre számítottak a tavaszi mezőgazdasági szezonra való tekintettel. A váratlanul jött vámemelés miatt azonban az exportörök sietve storniozták magyarországi eladásukat, valamint külföldi vásárlásaikat is a magyar importőrök Romániába küldött megbízottai pedig azonnal beszüntették vásárlásaikat.

A magyarországi piac elvesztése miatt érzékenyen sujtott exportörök véleménye szerint a Magyarország által fel emelt vámok kizárólag annak tulajdonitatók, hogy Romániának nincs kereskedelmi szerződése Magyarországgal és ha a román kormány továbbra is halogatni fogja a kereskedelmi szerződések megkötését, az országból kivitelre kerülő többi árucikknek is el fogják veszíteni összes piacaikat.

Hirdessen az „Uj Kelet”-ben

— Farsangban. Tegnap tet az Ujság Penescu Licuj primaballhetségű táncakadémia vendéke, művalósággal. A kiváló prfánctelenségjával párosulakadémia hanem elsőpezte Penescotta be a Rjelentős sikéj” című ballásra kerülőnescu primabe. A kiváló meg egyébkéis. Tegnap sebbségi közlasztotta aznescu Nucit, művészete a predesztinál.

— A szomszéd Pales lentik: Pales a szombat és Jos intézmén Aviv várositét bocsjátot minden zsidó és üzemet zárnai. A ren zsidókra vonmányzóia jónyitva tartot a városi tanbíróság elsőnosát a szomszéd Pales sértése címé

— A Kozség köz kongresszusisága ezen az a tagoknak. I jegyzés megdikéig akár Király-ut 52) pászkasziúke nem számitéség csak az teti a pászka kongresszusi a képviselők lasztás déltétség tanácsste

— Körözés és 67 libamák abszolnha egy szüvannak beikörtség küldöt vári rendőrs egy Nagy I. tését. Nagy libatolvaj és sikerült a li állitania. A Nagy Lajos számban 70 sen 67 liba egyvénektől, dók, főképen lajdonosok s

Farsangi estély az Ujságíróklubban. Tegnap este mutatta be művészetét az Ujságíróklub közönsége előtt Penescu Liciu Elena, a Román Opera új primaballerinája. A tüneményes tehetségű táncművésznő, aki a milánói táncakadémia kitüntetéssel végzett növendéke, művészetét bemutató tancái valóságos elragadták a közönséget. A kiváló primaballerina veleszületett jártelkesége művészi intelligenciájával párosul benne. A híres milánói akadémia nemcsak táncművésznővé, hanem elsőrangú táncpedagógussá képezte Penescu Nuciát, aki önállóan állította be a Román Operában nem régen jelentős sikerrel előadott „Valpurgisz éji” című baletet. A rövidesen bemutatásra kerülő „Copélia” baletjét is Penescu primaballerina állítja és tanítja. A kiváló táncművésznő tervezi meg egyébként a balet összes kelleit is. Tegnap esti szerepése után a kisebbségi közönség is kedvencévé választotta az elhívtető megjelenésű Penescu Nuciát, akit véleményünk szerint művésze a nagy nyugati színpadokra predesztinál.

P A - K A - H U !

— A szombat hivatalos intézményesítése Palesztinában. Tel Avivból jelentik: Palesztinában élénk harc folyik a szombat és zsidó ünnepnapok hivatalos intézményesítése érdekében. Tel Aviv városi tanácsa legutóbbi rendeletét bocsjátott ki, amelynek értelmében minden zsidó üzletet, műhelyt, gyárat és üzemet szombati napon be kell zárni. A rendeletet, amely kizárólag zsidókra vonatkozik, Palesztina kormányzója jóváhagyta. Egy zsidó kávéház nyitva tartotta üzletét szombaton, mire a városi tanács bíróság elé vitte. A bíróság első fokán a kávéház tulajdonosát a szombati munkaszünet megsértése címén elítélte.

P A - K A - H U !

— A Kolozsvári Kongresszusi hitközség közleményei. A kolozsvári kongresszusi zsidó hitközség titkársága ezen az uton hozza tudomására a tagoknak, hogy a pászkára való előjegyzés megtörtént. Aki március ötödikéig akar az irodában (Ferdinánd király-ut 52) akár a pénzbeszedő utján pászkaszükségletét nem jegyezti elő, nem számíthat macotrá, mert a hitközség csak az előjegyzés arányában számít a pászkát. — Vasárnap délelőtt a kongresszusi hitközség megválasztja a képviselőtestület új 16 tagját. A választás délelőtt 10 órakor lesz a hitközség tanácstermében.

P A - K A - H U !

— Köröznek egy tolvajt aki 70 libát és 67 libamáját lopott el. Ezek a számok abszolút autentikusnak látszanak, ha egy szűkszavú távirat stílusába vannak beiktatva. A nagyváradi rendőrség küldötte ezt a táviratot a kolozsvári rendőrséghez, amelyben elrendeli egy Nagy Lajos nevű egyén körözését. Nagy Lajos foglalkozására nézve libatolvaj és rövid tevékenykedés után sikerült a libalopás világrekordját felállítania. A távirat szerint ugyanis Nagy Lajos nagyváradi egyén kerekében 70 libát és ezenkívül összesen 67 libamáját emelt el különböző egyénektől, akik között leginkább zsidók, főképpen pedig kóser vendéglátó-üzemeltetők szerepelnek.

Egy szélhámos elhitette, hogy ő a megmenekült II. Miklós cár

A „cárról” kiderült, hogy egy volt cári tábornok

(Berlin, febr. 22. Az Uj Kelet tud.) Oroszországból érkező hírek szerint Kaukázusban az utóbbi időben egy szélhámos bukkant fel, aki azt hiesztelte magáról, hogy II. Miklós cár. A szélhámos feltűnően hasonlít Miklós cárra, akiről tudvaleg ma sem tudják biztosan, vajjon Jekaterinburgban tényleg kivégezték-e őt, vagy sem. Az ál-cár társaságában állandóan két személy tartózkodott, akiről azt mondta, hogy gyermekei: Tatjana Nikolajevna nagy hercegnő és Alexej Nikolajevics nagy herceg. A nép, aki fényképekről és képekről ismeri a cárt, elhitte a szélhámosnak azt a meséjét, hogy csodálatos módon sikerült neki és gyermekeinek megmenekülnie a bolsevikiek bosszujától. Az orosz papság és a Kaukázusban élő szerzetesek hitelt is adtak a szélhámosnak, akit pénzzel és élelemmel támogattak. Az ál-cár megjelenése több helyütt zavargásra is adott okot és a

monarchisták már manifesztumokban ülvözöltek a cárizmus ujjaledését. A szovjethatóságok erre elfogató parancsot adtak ki az ál-cár ellen, akit „gyermekeivel” együtt Sztavropol város közelében elfogtak. Kiderült róla, hogy azelőtt a cári hadsereg szolgálatában állott és a háboruban tábornokká nevezték ki. Aszanejev hívták, aki annakidején egyidejű szerepet játszott az orosz cári udvarban is. A farsaságban levő leány, Belova kisasszony, aki nem is rokona a volt tábornoknak, ugyszintén a fiú, akit Kotorának hívnak. A tábornokot és két „gyermekét” erős fedezet alatt Sztavropolba hozták és itt letartóztatták. A szovjethatóságok ezenkívül 20 papot és szerzetest, akik propagandát csináltak a „cárról”, szintén letartóztatták. Aszanejev tábornokot Moszkvába viszik, ahol forradalmi törvényszék fog felette ítélni.

— Eljegyzés. Rosenberg Eszterke és Stupp József Britita jegyesek. (Mindenkülön értesítés helyett.)

PALESZTINAI KIRÁNDULÁS. A Jeruzsálem Egyetem Barátai n. működő bukaresti egyesület egy palesztinai tanulmányút megszervezésére indít akciót. Ebből az alkalomból meglátogatják a szentföld calamennyi jelentékeny városát és koloniját, valamint Kostentínopolyt, Szmirnát, Pireust és Egyiptomot. A kirándulás résztvevői számára sok előny és az utazási költségek jelentékeny redukálását garantálja a bukaresti rendezőség. Az összes költségek (hajót, II. osztályú vonatköltség, táplálkozás és lakás) az utazás teljes idejére körülbelül 25 ezer lejbe kerülne személyenként. A kirándulás 22. vagy 29. napig tart. A kirándulásra való jelentkezéseket legkésőbb március 5-ig írásban az Uj Kelet szerkesztőségére (Cluj Str. Baron L. Pop 10) fogadják el.

— A szászok a M. A. Hitelbankban; A pesti „Uj Nemzedék” Zilahi Irén kitasítását követeli. A gyergyói farsang — adóvégrehajtóval, dr. György Józsefet leszavazták a marosi Földműves szövetségben. Leszállítják Hatvány Lajos büntetését, Csak a rendezők mulattak az aradi magyar bálon és más kitűnő cikkek olvashatók az „Erdélyi Futár” új számában. A kolozsvári hetilap Szógyéni Kiss Endre szerkesztésében jelenik meg az egész országban.

PAPIR
gyárraktár
Lepage, Kvár
Kérjen ajánlatot

— A műépítész sorozatos előadásának legközelebbi tárgya a tervező építész hivatása és a tervek ismertetése. Előadó Moll Elemér, aki előadását pénteken, február 24-én este 7 órakor tartja meg az unitárius gimnázium dísztermében.

Színház - Művészet

Magyar Színház műsora

Péntek: Uferini második előadása. (Ssz. 249.)
Szombat d. u. 4-kor: Uferini harmadik előadása gyermekek részére. (Ssz. 241.)
Szombat este 8¹/₂-kor: Uferini negyedik ünnepi előadása. (Ssz. 242.)
Vasárnap d. u. 2¹/₂-kor: A templom egere. Olcsó helyárakkal. (Ssz. 243.)
Vasárnap d. u. 5¹/₂-kor: Uferini nagy dízelő-adása. (Ssz. 244.)
Vasárnap fél 8-kor: Mersz-e Mária? (Ssz. 245.)
Vasárnap fél 11-kor: Uferini bucsu-előadása (Sorozat 246.)
Hétfő: Nászéjszaka (Operette-ünnepség, előszőr. Kolbay Ildikó, Mende Klári, László, Ilhász. Premierébetűt 31 sz. Sorozat 247.)
Kedd: Nászéjszaka (Napibérlet 30 sz. C. Sorozatszám 248.)
Szerda: Nászéjszaka (Napibérlet 31 sz. A. Sorozatszám 249.)
Csütörtök: Nászéjszaka (Napibérlet 31 szám, B. Sorozat 250.)
A rákövetkező napokon minden este Nászéjszaka

A Színházi iroda közleményei

A nászéjszaka. Évek óta a legnagyobb operett-siker, ez volt a párisi sajtó kritikája tavaly, ez volt a budapesti sajtó kritikája ez évadban. A nászéjszakaról, Elragadóan kedves, bibliai fűbemászó zene. Hallatlanul mulatságos mese, ragyogó trükkök, fényes új kiállítás biztosítja azt, hogy Kolozsvárt is ez lesz a véleménye a közönségnek. Budapesten A nászéjszaka megcsinálta a legnagyobb csodát: legyőzte a Mersz-e Mária. A Mersz-e Mária csillaga egyszerre letűnt, amikor megjelent A nászéjszaka. Párisban másiélv óta, Budapesten három hónap óta adják megszakítás nélkül, minden este s hetekkel előbb kell jegyekről gondoskodni, mert 8—10 napra előre el van adva a színház. Kolozsváron óriási kedvvel, nagy ambícióval, gondai készülnek A nászéjszaka premiéréjére. A tolelttek és új díszletek nagy meglepetéssel fognak szolgálni. A próbák hetek óta folytak az Izsó Miklós rendezése és Stephanides József dírgálása mellett. Főszereplők: Kolbay Ildikó, Mende Klári, Farkas Lili, László Andor, Ilhász Aladár, Leövey Leó, Réthelyi Ödön, Selmezy Mihály. A premiére hétfőn este lesz, de aki erre az első előadásra már nem tud jegyet kapni megválthatja jegyét a keddi második, szerdai harmadik, vagy csütörtöki negyedik előadásra.

Uferini. Óriási sikere volt tegnap este Uferinének. Európa leghíresebb büvészeinek. A közönség egyik ámulatból a másikba esett a rejtélyek és megfejthetetlen titkok láttára. Uferini már csak három napig marad Kolozsváron. Ma este fél kilenckor, holnap szombaton 4 órakor és fél kilenckor és vasárnap d. u. negyed 5-kor és fél tizenegykor tart egy-egy előadást.

Mersz-e Mária? vasárnap este. Az idei évad óriási sikerű operette-revüjének a Mersz-e Mária vasárnap este fél nyolc órakor lesz a legközelebbi előadása.

Templom egere, olcsó helyárakkal. Vasárnap fél három órakor az idei évad egyik legkedvesebb és legvonzóbb műsordarabja a Templom egere kerül színre olcsó helyárakkal.

RÖTT

cipésznet Szép-utca 2. szám alatt készítenek a legújabb divatú
cipő különlegességek

Írógép, Lepage
Kérjen ajánlatot

borotva
borotvaszappan
borotvafelő szíjj
borotvacset

UNICUM

önborotváló
önborotváló pengék
acéláruk
telülmulthatatlanok

„UNICUM” Kun Cluj, Calea Victoriei 2. szám

A MATILD-viz tisztítja a vért

Kelet-ben

Közgazdaság

Ujra megkezdte működését a Romániai Hitelezők Védegylete

Országos szervezetté fejlesztik és információs osztállyal bővítik ki a reorganizált intézményt

(Cluj-Kolozsvár, február 23. Az Uj Kelet utd.) Csütörtök délután tartotta meg a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara kisteremében ujjalakuló közgyűlést a Romániai Hitelezők Védegylete. Negruti F. Joan kamarai elnök megnyitotta az alapszabályok módosításával foglalkozott a közgyűlés, majd rátért az Egylet eddigi működéséről szóló jelentés megvitatására. A jelentés szerint a Hitelezői Védegylet 1923-ban alakult meg, de már 1924 elején, amikor a kormány eltörölte Erdélyben a kényszerregezési eljárást, kénytelen volt működését felfüggeszteni.

A hitellet terén beállott elfajulások parancsoló módon szükségessé teszik a Védegylet reaktiválását

Az eredményes működése csak úgy képzelhető el azonban, ha az ország egész területére kiterjesztik az Egylet működését. Főris Lajos dr. ügyvezető igazgató ilyenértelmu határozati javaslatát a közgyűlés egyhangulag elfogadta. A javaslat kimondja, hogy az országos hitelvédelmi szervezet központja Bukarestben lesz, az egyes országrészek székvárosában pedig kerületi igazgatóságok fognak működni. A megválasztott új vezetőség megbízást kapott arra, hogy az országos szervezet kiépítéséről tárgyalásokat kezdjen az UGIR-al, a kereskedelmi és iparkamarák központjával, a bukaresti nagykereskedők szövetségével, a Statul-lal és az Erdély-bánati Kereskedelmi Egyesületek Szövetségével.

Ezután a kihilitelezések behajtása terén egyre sürűbben tapasztalható anomáliákat tárgyalta le a közgyűlés. A felszólalók egyöntetűen hangsúlyozták, hogy amióta a kényszerregezési eljárást eltörölték, viszont a eső-eljárások során a hitelezők csak a legrikkábban kapnak meg valamit követeléseikből.

ma az a helyzet, hogy az adós fenyegeti esőddel a hitelezőt, ha nem hajlandó az általa felajánlott tetszés-szerűt követni elfogadni.

még olyan esetekben is, ahol nyilvánvaló, hogy az adós rosszhizeműen járt el.

Ez külföldön is így van ma, de ott a kényszerregezési eljárás annyira ki van fejlődve, hogy a hitelezők követeléseiknek legalább egyszázötödét meg tudják mondeni. Nálunk a kormány nem hajlandó a kényszerregezési eljárást visszaállítani, hanem továbbra is, hogy Erdélyre és a Bánya is kiterjeszti a regálban érvényes moratóriumot. Elyben a morató-

rium kiterjesztése megfelelne a hitelezők érdekeinek, de gyakorlatban ez sem vezet nagyobb eredményre. Epen ezért a kérdés elődjára javaslatot terjesztett be arról, hogy a Hitelezői Védegylet a kereskedelmi kamarák és az UGIR útján kérjék sürgősen a kényszerregezési eljárás visszaállítását.

Besca Eugen, a Sodronyipar Rt. igazgatója nem helyesli, hogy a gyariparosok, akik évekkal ezelőtt maguk kérték a kényszerregezési eljárás eltörölését, most azt visszareklamálják. Ehelyett inkább a moratórium kiterjesztését kell megsürgetni. Ugyanezen a véleményen volt dr. Szegő Imre jogtanácsos is. Caciuda Miklós iparkamarai főtitkár meglepetéssel konstatálja, hogy míg az iparkamara annakidején a kényszerregezési eljárásnak az egész országra való kiterjesztését, valamint a benne foglalt minimális kvóta felemelést kérte, addig a gyariparosok a törvény hatálytalanságán fáradoztak. Manduk textilmagykereskedő szerint

a kényszerregezési eljárás a régi formájában semmit sem ér

és ha már visszakerik, csakis a változott viszonyoknak megfelelően reformált eljárásról lehet szó. Főris Lajos dr. közli a közgyűléssel, hogy a moratórium kiterjesztése ügyében a kormány már törvényjavaslaton dolgozik és ezzel kapcsolatban Erdélyből is több gyariparost és kereskedőt hívtak meg. Végül a közgyűlés úgy határozott, hogy alternatív intervenciót fog kérni, vagyis azt, hogy amennyiben a kényszerregezési eljárás visszaállítása nem lehetséges, akkor sürgősen vezessék be Erdélyben is a moratóriumtörvényt.

Szegő Imre dr. előadói referátuma következtét ezután az állami jövedelmek behajtásáról szóló törvényről. Ennek a törvénynek a 24-ik szakasza súlyosan sérelmes a hitelezők szempontjából, mert nem tesz különbséget az ingó, vagy ingatlan vagyyonokon lévő állami követelések között.

Azzal, hogy az ingatlanoknál az állami követelés minden más követelést megelőz, teljesen illuzóriussá vált még az első helyen való telchkönyvi behajtás is.

Ezért van az, hogy a külföld tartózkodik a romániai jelzáloghitel-ektől. Intervenciót javasol olyan értelemben, hogy ingatlanoknál az államnak csak sorrendi igényjogosultsága legyen. Farbas Mózes dr., a Renner-bányár vezérigaz-

gatója megállapítja, hogy a fenti okok miatt a helföldön sem lehet jelzáloghitelt kapni. A javaslatot elfogadják. Az információs osztály felállításával kapcsolatban a közgyűlés elhatározta, hogy az adminisztráció egyszerűsítésére, valamint a hitelezők érdekeinek megfelelő védelmére szakmai osztályokat fognak létesíteni az Egylet keretén belül, amelyek tagjai

kölesönös információk útján fogják megelőzni, hogy bármely adósai szemben hátrányos helyzetbe jussanak.

A közgyűlés ezután két évre megválasztotta az új vezetőséget, amelynek tagjai a következők lettek: Bergner Dezső kolozsvári bőrnagykereskedő, dr. Bőszörményi Sándor, az UGIR kolozsvári kerületének igazgatója, Bürger Albert szenátor, marosvásárhelyi nagyiparos, Comsa Jonel a Banca Centrala vezérigazgatója, Diamant Yső a Sodronyipar Rt vezérigazgatója, Kálmán Oszkár megyesi gyarigazgató, Mircea mérnök, az UGIR központi igazgatója, Negruti F. Joan, Pop Sever, az Albina Közraktárak igazgatója, Schwartz Jakab szállító és Tuffli Richard, a Statul Negustorese kolozsvári elnöke. Két helyet a közgyűlés üresen hagyott, amelyet koptálás útján fognak betölteni. Az új vezetőség a maga köréből fogja a Hitelezői Védegylet szűkebbkörű igazgatóságát megválasztani.

Az indítványok során Kelemen Bernát, a Kalotaszegi Paipar Rt. igazgatója javaslatot terjesztett elő, hogy

a peres eljárás horribilis illetékeinek mérséklésére,

valamint az eljárás gyorsabb lefolytatására indítson akciót a Védegylet. Pop Sever kamarai alelnök a kolozsvári telekkönyvi hivatalnál tapasztalható többletvesztéseket ügyet teszi szóvá. Megemlíti, hogy a pénzüzetek egymás között háromszézer lejt adtak össze, amellyel tisztviselőket kértek beállítani a telekkönyvek rendbehozatalára. A kormány azonban ezt a kérdést elutasította és ezért most újabb intervencióra volna szükség. A közgyűlés mindkét indítványt magáévá tette.

A mazsolaszőlő és a parafaárúk importvámja. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium korrndeleletet készült küldeni a vámhivatalokhoz, amelyben közli velük, hogy további intézkedésig a mazsolaszőlő és a parafaárúk importjánál a redukált vámdíjakat szedjék olyan államokból származó szállítmányok után is, amelyekkel Romániának nincs kereskedelmi szerződése. A korinthusi szőlő és a Malagaszőlő vámia 10 aranylej, a parafa és a parafaárúk 5 aranylej száz kilonként.

Columbia gramofon és lemezek
Révész Ernő, Targu-Mures.

A Nagyváradi Agrár Takarékpénztár 30 millió lejre emeli alaptőkéjét. A biharmegyei és körösvidéki pénzüzetek sorából most közreadott 1927-iki évi mérlegeknek tanúsága szerint hatalmas fejlődésről tesz tanúságot a Nagyváradi Agrár Takarékpénztár. A kereskedelmi és iparvállalatokat a legsúlyosabb évben is előzékenyen támogató intézet nagyszerű üzleti eredményét tárják elénk a mérlegbeli számadatok, amelyekből kitűnik, hogy a 22 millió saját tőkével rendelkező pénzüzetet betétállománya több, mint 116 millió lejre emelkedett. A mérlegen végig vonul az intézet abszolút mobilitása, mely egy a teljesen árcában tartott váltókölcsönökből, mint a rendelkezésre álló készpénzállományból élénken kitűnik. Ingatlanaiiban bőséges kátens tartaléka megvnygatja jelentőség arra, hogy az intézet gondos előrelátással igyekezett egy lejtstabilizáció esetére tőkét koncentrálni.

A kitűnő üzletvezetés eredménye ötmillió lej tiszta nyereség. Alaptőkéjéhez mérten impozáns nyílt tartalékja a legkomolyabb pénzüzetek sorába emeli a Nagyváradi Agrár Takarékpénztárt.

Az intézet igazgatósága egyébként az alaptőkének 30 millió lejre való emelését határozta el, amelyből 20 millió lejre való felemelést már a közeli napokban perktuál. Ez is bizonyosága annak a nagy közbizalomnak, amelynek a dr. Demetrovits Elek vezérigazgató gondos és szakavatott vezetése alatt virágzó intézet örvend. A Nagyváradi Agrár Takarékpénztár március 4-én tartja közgyűlését.

Megbízható **italok** árjegyzéke
50 literen feletti hordókban, ab Simleul állomás — hordók tetszámítva, utánvétellel.
Bor 16 és 18 lei literenként
Különleges 22 és 28 lei literenként
Szilviorium 155 l i 000-ként
Seprő 175 lei 1000-ként
Nagybani vételnél engedmény és fizetési feltételek
M. CSENGERI, Siml.-Silvaniei

Elegáns, szép, olcsó és tartós
fiu és leányka kabátokat és mindenmü gyermekruhát
Glantz Szidi
gyermekruha szalonjában varrasson Főter 10 szám alatt

Az Ady körüli irodalom legkiválóbb terméke
Halvany Lajos könyve
ADY
a kortársak között
Ady Endre levelei és levelek Ady Endréhez.
204 lei.
Az Uj Kelet könyvosztályában

Tőzsde

DEVIZÁK	Kolozsvár	Valutapiac 1928 február 23 (Rador)							
		Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyitás	Zárlat						
Zürich		—	—	4925	3141	1101175	13658	64970	
Newyork		51945	51945	2542	16285	571	710	3375	
London		253450	253457	12402	79550	27905	346150	16467	
Páris		204350	204350	—	642	3250	279150	13277	
Milano		2734	2732	13480	855	303125	3162	17885	
Prága		1541	1540	7540	484	1695	210420	—	
Budapest		9085	9080	—	2852	—	12410	58.9750	
Belgrad		91325	913	—	288	—	12472	5932	
Bukarest		31950	319	1560	—	—	300	20675	
Varso		5830	5830	—	1840	—	6420	37855	
Hecs		7320	731750	—	23	805725	—	475 50	
Berlin		1240250	124 50	—	3890	1365252	16941	89530	

Száz lej árfolyama: Zürich (uto) 319 Páris 1560 Budapest 35020 Bécs 4925 Prága 20675.

APRÓN
Egyszeri közlés betűvel 10 lej. Le Állástkeresőknek Apróhirdetések levelet csak ugy mellékelve van. előfizet

Egy szeged családos, rokkant ember, ki teljesen reszet nélkül van, uton keres a ka ma Szivesen vállalt ánci, éjjeli őri más hasonló állás Cim a kiadóban.

Zongorabrá
ad végzett akadémi esetleg gyakorlós is. Cim a kiadóban.

Eladó egy ki hangu mesterhez Cim a kiadóban.

Barze
fierarie - vasüz

CLUJ
(Kolozsvár) P. Viteazul 13. sz

Telefon 10-

Különbejár
szépen butorozott ba a belváros fürdőszoba használ, március 1-ig adó, Str. Gen. Berlot, v. Eötvös-u 2

Szóló
amerikai sima jobban és ga kaphatók Cas sen. (jud. Tár vánastra. — U

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jegyzet levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Egy szegény
csalados, rokkant zsidó ember, ki teljesen kezeset nélkül van, ezután keres a kázmás. Szívesen vállal külföldi, éjjeli őri vagy más hasonló állást. — Cim a kiadóban.

Zongoraórákat
ad végzet akadémista esetleg gyakorlóval is. Cim a kiadóban.

Eladó egy kiváló
hangú mesterhegedő. Cim a kiadóban.

Barzel
hierarie - vasúzet
CLUJ
(Kolozsvár) P. M. Viteazul 13. szám.
Telefon 10-43

Különbejárati
szépen bútorozott szoba a belvárosban, fürdőszoba használatos, március 1-re kiadó, Str. Gen. Berthelot, v. Eötvös-u 25.

Szülőoltványok
amerikai sima és gyökere vesszők legjobban és **garantált fajtisztán** kaphatók **Caspari Fr.-nél** Medyessen (Jud. Tárnavá mare. Argyezék Kivánatra. — Ügynök keresetlik

Ajánlunk elsőrendű

husvétii italokat

50 literen feletti és vagontelekben mennyiségben, a legjutányosabb napl árakban és pedig Magurai, Ermelléki és gyulaférvári fajborok, 1-a Asztali borok és óborok is minden minőségben. Kisütő főzött, saját termelésű szilvrium és seprőpálinka. — Megrendeléseket **Frati FEIGER Testvérek** céghez — **Simleul-Silvaniei** — kérünk

Telefon 4-93.

írógépek

új és használt állapotban. Ugyisintén számoló és sokszorosító gépek állandóan **nagy választékban** kaphatók. Nagy sportok javító műhely. Írógépek karbantartását vállalom.

Finkler Antal

Cluj, Str. Reg. Maria 9.

Téli fűtésre

1000 kgr. vágott bükkfa-göcsöt **750** lejért házhoz szállít

FISCHER
Str. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 15

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelb. Rt.

Cluj, Piata Unirii 7. szám. — **Fiókjai:** Dés, Dicsőszentmárton, Gyulaférvár és Marosvásárhelyen. **Saját tőkái 77 millió lej.** — **Affiliált intézetei:** Tordaaranyos Vármegyei Takarékpénztár r.-t. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár r.-t. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár r.-t. Székelyudvarhelyen és Sz.-Keresztúron, Szászrégenvidéki Takaré- és Hitel r.-t. Szászrégenben és népbank r.-t. B-hunyadon. Minden bankügyletet legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. Aranyárak a vasút mellett

A „NATIONALA” általános biztosító társaság

Bukarest. Alaptőke és tartalékok lei 150.000.000

tudomására hozza t. feleinek, hogy közkívánatra bevezette az orvosi vizsgálat nélküli népbiztosítást, havi sorsolással és elhalálozás esetén a biztosított összeg kifizetésével. A sorsolásban, csekély pótdíj ellenében a már érvényben levő kötvények tulajdonosai is részt vehetnek. Felvilágosítással szolgál **Str. Doamnei 12.** a bukaresti központi Vezérigazgatóság **Str. Doamnei 12.** azonkívül az ország minden helységében működő képviseltek

Verlässlich orth.

Maschinen Mizes

aus erstklassigem Mehl in 5 Kg. Packete
30 L. per Kgr.
ab Waggon Gurahont.
Ersuchen prompteste Bestellungen an **Orth. IZR. Kultusgemeinde** Gurahont, Josasel zu richten.

Román

angol, francia, német, olasz, cseh-szlovák stb. fordítások. Levelek (cég-knek hónapra) kérvények, periratok, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Másolások, sokszorosítások. **Dr. Mandel**, Str. Raşu (volt Költő-u.) 3. sz. Telefon 831

MEGJELENT

Tibor Dénes új könyve
??

MIÉRT

Vádirat a háború borzalmairól, zsidó katonák hősiességéről, novellák, riportok, élmények. Abel Pann és Guneser művészi címlapjával.

Ára 100 lei

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Jüdisches LEXIKON

UEBER 230 MITARBEITER

jüdische Gelehrte, Fachschriftsteller, Männer und Frauen der Praxis, Rabbiner, Bibliothekare, Dozenten und Redakteure haben sich mit den Herausgebern **dr Georg Herlitz** und **dr Bruno Kirschner** und den Fachredakteuren Prof. dr. Ismar Elbogen, dr. Josef Meisl, dr. Aron Sandler, dr. Max Sokolowitschik, dr. Felix A. Theilhaber, Dr. Robert Weltsch, Rabb. Dr. Max Wiener vereinigt, um dieses

Standardwerk des Judentums

in achtjähriger, sorgfältigster Vorbereitung zu schaffen. Aus dem Kreise der Mitarbeiter nennen wir: Julius Bab, Rabb. Dr. Leo Baeck, Prof. Ed. Baneth, Prof. Umberto Cassuto, Prof. Arth. Cohen, Prof. Simon Dubnow, Dr. Alfred Einstein, Dr. Ismar Freund, Rabb. Dr. Felix Goldmann, Prof. Alfred Grotte, Prof. Julius Guttmann, Doz. I. Heinemann, Dr. Ludwig Holländer, Prof. Sam. Krauss, Chefredakteur Dr. Richard Lewinsohn (Morus), Prof. Ed. Mahler, Prof. Siegr. Marck, Prof. I. Markon, J. Mises, Leo Motzkin, Arno Nadel, Dr. Paul Nathan, Prof. Franz Oppenheimer, Chefredakteur Dr. Felix Pinner, Jakob Rosenheim, Prof. Gottfr. Salomon, Rabb. Dr. Caesar Seligmann, Prof. D. Simonsen, Nahum Sokolow, Doz. H. Torczyner, Prof. Gotthold Weil, Prof. Ch. Weizmann, Arnold Zweig usw.

Umfang: Etwa 180 Bogen Lexikonformat, also cca 3000 Seiten. — **Erscheinungsweise:** Der erste Band is bereits erschienen, der zweite erscheint im März 1928, die letzten bis Ende 1928. Ausser der Band-Ausgabe erscheint gleichzeitig eine **monatlich je 9 Mk. kosten** Ausgabe in etwa 15 monatlichen Lieferungen. — **Preise:** Ausser der Lieferungen, die erscheint das Werk in vier Buckram- (Ganzleinen-) oder Halbleder-Bänden zum Preise von je

35 Mark
bzw.
44 Mark

BESTELLZETTEL

An **Uj Kelet könyvosztálya** Cluj

Aus dem jüdischen Verlag G. m. b. H., Berlin W 57, bestelle ich: — Expl. des vierbändigen jüdischen Lexikons, herausgegeben von Dr. Herlitz und Dr. Kirschner in Ganzleinen zum Subskriptionspreis von je 35 Mark pro Band in Halbleder zum Subskriptionspreis von je 44 Mark pro Band Ich verpflichte mich, alle vier Bände, die einzeln nicht abgegeben werden, sofort nach Erscheinen zu dem festgesetzten Subskriptionspreise abzunehmen; dieser Preis ist auf Grund eines Gesamtumfangs der vier Bände von 180 Bogen (inkl. Illustrationen usw.) errechnet. Bei einem Mehrumfang erhöht sich der Preis des letzten Bandes entsprechend.

Unterschrift (bitte deutlich) _____ Datum _____
Genau Adresse _____
Ausschliesslicher Gerichtsstand des Ortes der Buchhandlung bzw. Amtsgericht Berlin-Mitte. Eigentumsvorbehalt nach § 455 BGB. — Nichtigewünschtes ist durchzustreichen

28 febr 24
Takarékpénztár
alaptőkéjét
örösvideki pénz-
nost közreadott
ek tanúsága sze-
öl tesz tanúságot
Takarékpénztár.
rvállalatokat a
előzékenyen tá-
zerü üzleti ered-
a mérlegbeli
öl kiténik, hogy
veit rendelőkez-
ánya több, mint
dett. A mérlegen
abszolút mobi-
ljelenen árcábau
ból, mint a ren-
pénzállományból
anaiban bőséges
nyugtató jelen-
et gondos előre-
y lejtabilizáció
álni.
és credménye
eség. Alaptőké-
nyilt tartalékia
tőzetekek sorába
Agrár Takaré-
aga egyébként
10 lejre való
szelvényből 20
lést már a kö-
l. Ez is bizony-
közbizalomnak.
ovits Éelek ves-
szakavatott ve-
lézet örvend. A
Takarékpénztár
gyűlését.

ZSIDÓ GYEREKEK

Irta V. Melschin

6

— No lám földi! te vagy az? — mondta örvendező meglepetéssel Kitajev — szorítsd, né hátrálj meg a zsidó elől, tarts velünk.

Mindannyian hangosan nevettek és előre lökdösték Nikolajevet a priescekek felé, ahol a küzdelem lefolyt.

— És én 50 kopekkel többet adok — ismételte megegyszer, a torkát reszelte és átható szürke szemével élesen nézett az ellenfele arcába.

— Tíz... jelentette ki Löwenstein.

— És ötven kopek — mondotta Nikolajev szerényen.

— Tizenkét rubel.

— Tizenkét és fél...

— Tizennégy!

— Tizennégy és fél.

— Hohó! Kemény fickó a mi öregünk, nem enged magát! Ez aztán nem tied meg.

— Csak bátran Pavel Nikolajev! Hadd lássák a sellaiak, hogy kikkel van dolgod.

— Ugyan hát mit gondolkod? Persze, hogy nem engedem magam — mondotta Nikolajev és méltóságteljesen tekintett maga körül. A tömeg újból harsogó kacagásban tört ki.

— Tehát tizennégy és fél... Senki többet?

— Löwenstein tanácsot tartott néhány barátival. Krasnojérov is főbukkant mellette és valamit a fülebe suttogott.

— Tizennégy és fél másodszer... senki többet?

— Tizenhat rubel — mondotta Löwenstein.

— És egy fél hangzott fel rögtön, mint valami visszhang.

Nikolajev nagyon izgatott volt és vörös, mint a főtt rák de az arcán kemény elhatározottság látszott. Kitajev őszinte lelkesedéssel nézte a küzdelemet és nem takarékoskodott a nagy tetszésnyilvánításokkal.

— Ne engedd lefözni magadat pajtás.

— Hát mit gondolsz rólam, én nem félek — dicsekedett a neki buzdult öreg.

— Ha kell százig is fölhajtom.

— Erre a kijelentésre egy örvendés nevetés tört ki.

— Atkozott egy fickó az öreg!

Közben az egyik józanabb gondolkodású fejeccel hozzálépett és barátságosan figyelmeztette, hogy a játék semmiesetre sem érhet annyit.

— Azt mondtam, ha kell akár százig!

— kiáltott Nikolajev és bosszus mozdulatot tett a kezével.

Löwenstein kutatva nézett rá.

— Husz rubel! — kiáltotta ünnepélyesen.

— Husz és fél! — hangzott Nikolajev válasza, ami aztán fékevesztett örömlöngésre ragadta a tömeget.

Löwenstein megadta magát... Sifunov a priesce csapat az öklével.

— A játékasztal a tied öreg! a szabályok értelmében a bérösszeg felét azonnal meg kell fizetni.

V.

A játékasztal bérbeadása után a játékosok azonnal egybe is gyűltek. A kisebbik cellába mentek, ahol az egyik fal fövében volt egy hely, amely az örök szemé elől teljesen el volt rejtve. Ide gyűltek egybe az elmult érzelmek műkedvelői. Kitajev, Krasnojérov, a zsidó Löwenstein, aki épp az előbb harcolt a játékasztalért Nikolajevvel és még sokan mások. Őrszemet állítottak ki és a játék kezdetét csak a játékasztal bérbevevőjének lassúsága késleltette, aki nek tisztije volt, hogy a kártyákról és gyertyákról gondoskodjon és az ellenőrzést a játék felett a rendelkezést kézbe vegye.

Nikolajevre nem lehetett ráismerni. Hol volt mostan a méltósága, tisztelvénye, gondtalansága, amiben még rö-

viddel ezelőtt olyan előnyösebb kiülbözött a többi fegyencektől, esetenül megzavarodva, verejtékben fűródve, kipirult arccal, nevésegesen futkározott az egyik helyről a másikra, tehetetlenül és szánalmasan mint az ázott tyúk és azt sem tudta, hogy mit tegyen, mivel kezdje. A fegyencek nagyszérien érezték magukat és irgalom nélkül gunyolták, végre sikerült neki a tatár Ravilovot, aki értett valamennyire a játékhöz fizetségért segítségnek megnyerni. Most aztán egy kis szőnyeget terítettek a földre, gyertyát gyújtottak és kiosztották a kártyákat. Ravilov a játékosok mellé ült. Feladata az volt, hogy a partik számát följegyezze, mert minden parti eredményének tizszázaléka a játékasztal tulajdonost illette meg. Nikolajev maga a körülállók még nagyobb gyönyörűségére izgatottan járt körben, a homlokát verdeste és egyre ismételte:

— No de, hogy milyen boldogtalan dologba vettem magam! Huszonötöt érdemelnek én vén számár. Semmi gondom nem volt, nyugodtan, kényelmesen éltem, de ez nem volt elég nekem, nem! Ilyen terhet kellett a nyakamba vennem, hát nem nevéseges ez ember? Hogyan? mikor jutok hozzá az én husz rubelemhez? Mi?

— El vagy veszte öreg! — kacagták a szemébe a fegyencek, csak vigyázz a Petrovsky kapitány puskatásával is ösmeretségre fogsz kerülni.

— Gondoljátok?

— Alig ejtette ki ezt a kérdést, telve a legkomikusabb és legösszintébb elszőrnyülködéssel, amikor valami egészen szokatlan dolog történt. Némi távolságban csörrent valami, mint amikor az ajtó reteszét hirtelen fölrintják. Gyorsan futó lábak dobogása hallatszott. Az összes gyertyákat azonnal eloltották. Még azok a fegyencek is, akik nem vettek részt, sietve másztak a priescekre, a bundáik alá bujtak és úgy tettek mintha aludnának. A folyosón feltűzött szuronyokkal katonák rohantak végig, a szolgálattevő egy lámpással világított és egy parancsoló hang biztatta az őrséget.

— Üssétek le a bitangokat! Majd megtanítom őket kártyázni!

A folyosón cicsiptek valakit, egy pofon esattanása, egy puskatus puffanása hallatszott és rögtön utána panasos vinnyogás, mint amikor a kutyák nyulat fognak el.

— Kegyelem, kegyelem! ne bántsanak!... Nagyságos káplár ur ártatlan vagyok!... Engedjen el az isten szent szellemére.

— Na a zsidónkat, a Borochovitst megfogták — kiáltotta Kitajev a bundája alól.

Egy hisztériás asszony sikoltása egészítette ki a jelenetet. A beteg Jenta férje segítségére sietett és mint valami visszhang, úgy hangzott közben a fölriadt gyerekek sírása.

— Hát te vagy a vigyázó? Ört állsz a kártyázóknál? — ordított a tiszt toporzékolva.

— Nem, nem, nagyságod én egy becsületes zsidó vagyok, én csak az éjjeli vödörhöz akartam menni...

— Ó az én férjem nagyságos, ő az én férjem... nagy családnak van... Szegény zsidók vagyunk...

— Mit köszölsz itten éjszaka idején! Láss hozzá, hogy ép bőrpel juss a priescedre.

A kapitány kicsiny jelentéktelen alakja fegyveres és lámpásokkal ellátott katonák kíséretében megjelent a cellában. Lassan lépkedett az egyik priesctől a másikhoz és élesen szemügyre vette a fegyenceket, akik oly

mozdulatlanul fekiüdtek, mint a halottak.

— Milyen hirtelen elaludtak mind — fordul gunyosan a katonákhoz. Legközelebb mindenkit, akit rajtaesipnek, hogy őrt áll vagy kártyázik, a fürdőbe viszték.

Ezekkel a rejtélyes szavakkal Petrovsky kapitány a másik cellába indult. Negyedóra múltán újra megcsörrent a tolvár s akkor aztán minden elcsöndesült. A fegyencek lassan-lassan megnyugodtak és egyenkint elő másztak a szurdékjaikból először csak halokan és félénken, aztán hangosan és vidáman beszélgettek.

— Óh ti atkozott bitangok! üvöltött a vén varju.

Kitajev jókedvűen csurolódott az elagyabugyált Borochovval.

— Na Mojsze testvér? van egy kis oldalnyilallásod mi?

— Igen, alaposan megdolgoztak a pokolbéliak... Egészen alaposan.

— Ha-ha-ha! ez aztán kemény fickó, a kapitány, mi! Ez nem körülményeskedik egy csöppet sem testvér. Aki épen a keze ügyében akad, az megkapja a magát. Biztosan kegyelmet könyörögtél?

— Talán te nem könyörögtél volna!... De mit értett azzal, hogy fürdő?

— Kár, hogy nem fűrésztöttek meg mindjárt benne. Olyan alaposan megdolgoztak volna a vessző nyalabokkal, hogy még a zsidónédra sem ismertél volna rá, sem a zsidó pereputtyodra. Persze a mi öregünk is megérdemelte volna, hogy jól elagyabugyálják. Miért nem fülel a gazember, ha fizetséget kap érte!

— Ebben már igazad van.

— És a mi bérlő kománk? Táncafék nem vitték fürödni a szerencsétlen flótást?

— Aj, aj, sokkal kutyábbul még a fürdőben sem éreztem volna magam — hangzott a bunda alól Nikolajev hangja, amelynek hallatára a cellalok harsogó halotára fakadtak. Hajszál lijjja, hogy elcsiptek... Szép kis dolgot szereztem itt be magamnak. Mit gondolsz Kitajev? Vedd meg tőlem a játékasztalt, az istenre kérek, vedd meg tőlem. Nem bánom tizenöt rubelért is átengedem néked.

— Talán marhának gondolsz engem. A vén papucs még a végén azt hiszi, hogy Löwestein komolyan árverez. Vén zsigori létedre szándékosan dühítettünk bele mint egy pulykát.

— Hát ez lehetséges.

— Már csak bizony, hogy lehetséges! Amilyen szigorú felügyelet van itt, félesztendő alatt sem fog hozzájutni a husz rubelehez, ez már egyszer bizonyos. Mi haszna, hogy szabad felügyelet alá kerülünk, ha husz legény is van közöttünk, akik egyenesen az akasztófa alá mennek.

— De hát mihez fogjak mostan! Miféle dologba keveredtem bele! Minő gyalázat! És te Kitajev te semmit sem szégyeled magad egy öreg bajtársal ilyen csufúságot tenni? Miért csábitottál rá engem? Tettem én valaha rosszat veled?

(Folyt. köv.)

Az Uj Kelet könyvosztályának könyvjegyzéke

Zsidótárgyú könyvek

S. I. Agnon: És a meggörbödött kiegyenesedik	40
S. Alechem: Legegett nemesek	30
Bin Gorion: József és testvérei	30
Pényes Samu: Jiddi első változása	30
Giszkaiaj János: Titok	15
Kaczer Illes: Golem ember akar lenni	15
Max Nordau: Dr. Kohn	50
Zengő háfa (Antológia)	30
Kabbalisták és csodatevők	30
Biro Lajos: A zsidók útja	35
Goldmann: A zsidó nemzet követelése	10
Sch Gorelik: A Cion és a Gotsusz	15
Grotti Mór: Zsidó Renaissance	30
Heizl: Zsidó állam	30
Majovits N. Jehuda: Tóra és a cionizmus	10
Marton Ernő: A zsidó nemzet Erdélyben	10
Paneth Hermann: Utazásom a Szentföldön	10
N. Sokolow: Uj zsidó	25
Giszkaiaj: Tánár	70
Goldschmidt: Egy zsidósors (I. II. III. köt.)	140
Giszkaiaj: Jóni fog még egy Kippur napja	120
Ben Ami: Uj Palesztina	50
Lacratella: Silbermann (Egy zsidó fiu története)	60
Fürst: Zsidó történet — zsidó kultúra	50
Mendele: A sánta fiske	80
Ujvári: Tulsó parton	70
A Talmud könyvei (I-II-III-IV) füze a (I-IV) kötet	250
Heinrich Heine: Eucharachi rabbi	55
Kiss József: Jokli (regény)	40
Dániel Óbovenc magyar fordítása	40
Fürth Margit: Gyuri gróf	55
A nőmetfalvi kispan (Mesék és történetek zsidó gyermekek számára)	40
Ben Ami: Palesztinai és egyiptomi utmutató	40
Ossyp Dumow: Szomorúságának éneke	60
Benoit: A táncosnő	146
Schnitzler: Eiza kisasszony	122
Sjue: A bolygó zsidó (I-II)	408
Feuchtwanger: A herceg zsidója	255
Langenscheidt: Gróf Kohn	143
Dr. Krausz: Zsidó Palesztina 4 évezreden keresztül	35

Legújabb magyarnyelvű ZOLA-könyv

Az emberi duvad

Ara 255 lei az Uj Kelet könyvosztályában

INSTITUTUL DE ARTE GRAFICE SI FABRICA DE CONFECTIUNI DE HARTIE

CARTEA ROMÂNEASCĂ S. A.

SUCURSALA CLUJ. CAL. DOROBANTILOR 15-16.

Tipografia:
Execută cu deosebită îngrijire tot felul de imprimări pentru Banca, Industrie și Comerț, precum: Hartie și Corespondență, Facturi, Plicuri, Cărți postale, Circulari, Prețuri curente, Registre, Cărți de adresă, Cărți de vizită, etc. De asemenea execută tot felul de imprimări pentru Autoritățile publice, Broșuri, Publicațiuni de orice fel, Reviste, Ziare, etc.

Liniatura mecanică:
Execută cu acuratețe și exactitate tot felul de Liniatură pentru Registre specială de Contabilitate pentru Banca Industriei și Comerț, etc.

Legătoria:
Leagă tot felul de volume, Cărți, Broșuri, Planuri, pentru Biblioteci și Particulari.

Fabrica de confecțiune de hartie: Produce: Registre p. Contabilitate, tot felul de cacte pentru Școală, Blouuri p. desen, Carnete, Plicuri, Hartii liniare etc.